

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izjave vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

SCLOVENECC

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Ljubiana 10.650 per gli abbonamenti: 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

Drzen in uspešen izpad v vzhodni Afriki

Italijansko vojno poročilo št. 437

Glavni stan Oboroženih Sil je izdal 15. avgusta naslednje 437. vojno poročilo: Skupine Kr. letalstva so včeraj uspešno bombardirale skladišča in zaloge pogojskih sredstev na otoku Cipru. Ponoči so druga letala metala bombe težkega kalibra na letališča na Malti ter zadela posamezne objekte.

V severni Afriki delovanje prednjih oddelkov in topništva na odseku pri Tobruku. Letalstvo Osi je nadaljevalo s svojimi uspešnimi akcijami. Zadete so bile obrambne in pristaniške naprave v trdnjavi Tobruk in v Marsa Matruhu, dalje 3000 tonski tovorni parnik v vodah pri Karsa Luchu in nek rušilec severno od Sidi el Baranija. Angleška letala so napadla Tripolis.

V vzhodni Afriki so oddelki naše posadke na odseku pri Gondarju na drznem ogledniškem pohodu naleteli na sovražne skupine in jih pogladi v beg. Angleška letala so znova bombardirala naselja v Gondarju.

V pretekli noči so angleška letala napadla Catanijo in Augusta. V Cataniji so bili trije ubiti, 20 ljudi pa je bilo ranjenih. Naša protiletalska obramba je takoj in intenzivno odgovorila z ognjem, tako da je bil sovražnik prisiljen odvračati svoje bombe večinom na slepo srečo. Eno letalo je bilo sestreljeno in se je v zraku vnelo. Padlo je v morje.

Angleško-ameriški program za obnovo sveta

Kaj pravijo o tej izjavi po svetu

Berlin, 16. avgusta. AS. »Diplomatsko-politična korespondenca« piše, da je nesramna laž dejstvo, da Roosevelt in Churchill trdita, da njuni državi ne stremita za povečanjem. Kakor v svetovni vojni, bi Anglija tudi sedaj rada spravila v svojo službo vse narode, ki bi radi ostali svobodni. V kolikor pa gre za Rooseveltovo politiko, pa stremi za gospodarsko in vojaško nadvlado ne samo v zahodni polobli, temveč tudi nad drugimi deli sveta. Ta nadvlada pa ne pomeni dejanskega nič drugega, kakor spremembo ozemeljskega ustroja brez ozira na želje, usodo in pravice prizadetih narodov. Izjava osmih točk kaže, da se Churchill in Roosevelt vestno poslužujeta stare imperialistične taktike, proti kateri se mladi evropski narodi odločno bore in ustanavljajo zato svoj novi evropski red. »Völkischer Beobachter« pa pravi, da zna na takšne brbljarije nemški narod odgovorjati s streljanjem iz topov in da si bo le na ta način nemški narod zajamčil za vse čase svoj obstoj.

Lizbona, 16. avg. AS. Predsednik Združenih držav in angleški ministri predsednik Churchill sta se sestala nekje na Atlantiku. Podpredsednik angleške vlade Atlee je v četrti govoril po londonskem radiu in sporočil, da so na sestanku obravnavali vprašanja, ki se tičejo preskrbovanja z vojnim materialom na osnovi zakona za posojanje orožja Veliki Britaniji. Govorili so tudi o vprašanju preskrbe Sovjetske Rusije. Nazadnje je Atlee prebral tudi izjavo, ki je bila sprejeta na koncu sestanka med Rooseveltom in Churchillom in v kateri se podajajo načela obeh prizadetih držav takole:

1. Obe državi ne stremita za nobenim ozemeljskim ali kakršnim koli drugačnim povečanjem.
2. Obe državi ne bosta prihrdili nobeni ozemeljski spremembi, ki ne bi bila v skladu z željami prizadetih narodov, izraženimi v popolni svobodi.
3. Obe državi priznavata vsem narodom pravico voliti si obliko vlade, kakršno si žele, obenem pa skušata obnoviti suverene pravice in neodvisnost, ki sta bili s silo vzeti tem državam.
4. Obe državi se bosta trudili, da bosta v skladu s prevzetimi obveznostmi s svoje strani storili vse, da bodo velike in male države, zmagovalke in premagane, pod enakimi pogoji dobile vstop do virov surovin, ki jih svet potrebuje za svoj razvoj.
5. Obe državi želita obuditi med vsemi narodi polno sodelovanje na gospodarskem področju. Cilj tega pa je zagotoviti vsem delo, gospodarski napredek in socialno zaščito.
6. Po končnem uničenju nacistične tiranije upata, da bo nastopil čas trajnega miru in da bodo vsi narodi imeli sredstva za življenje in da bodo brezskrbni v okviru svojih meja in zato jim bosta vsem dali jamstvo za življenje, da bodo živel prosti strahu in grožnji.
7. Tak mir bo dovolil, da bo vsakdo mogel voziti po oceanih brez vsakršne ovire.
8. Obe državi mislita, da se morajo vsi narodi sveta iz stvarnih in duhovnih razlogov odpovedati rabi orožja. Ker pa noben ni ne bi mogel, če se to nadaljevalo oboroževanje na kopnem, na morju in v zraku in da narodi ne bi mogli groziti z napadom izven svojih meja, mislita, da bo ograjala.

Pričakovalo se je, da bo posledica sestanka Roosevelt-Churchill kakšna mirovna pobuda. Toda prišlo je nasprotno. Izšla je drugačna pobuda, katera ni presenetila sveta, saj ga je spomnila na dogodke med zadnjo svetovno vojno, ko je Wilson izdal svoje točke. To je stara lekcija, katero so izkusile predvsem mlade in siromašne evropske države na svoji koži v zadnjih 20 letih. Po 20 letih izkušenj z Wilsonovimi točkami pa ponavljajo dediči iste demoplitokratske misli, staro igr. Zahrbni vsebina teh izjav izvirata iz miselnosti, ki so jo stilizirale: egoizem, afarizem in protislavje. Anglija, ki pravi, da nima namena pridobivati si novih ozemelj, je država, ki se podira pod težo svojega

Italijansko vojno poročilo št. 438

Glavni stan Oboroženih Sil je izdal dne 16. avgusta vojno poročilo št. 438:

V pretekli noči so oddelki našega letalstva na novo izvedli akcije z bombardiranjem letalskih in pomorskih ciljev na otoku Malti. Britanska letala so na novo ponoči napadla in metala zažigalne in druge bombe po Cataniji. Bila so poškodovana številna prebivališča. Obžalovati je mnogo mrtvih in ranjenih.

Nemški prodor do Črnega morja

Odesa in Nikolajev ogrožena

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 16. avgusta. AS. Vrhovno poveljstvo nemške vojske sporoča: Na vsej vzhodni fronti potekajo operacije nadalje po načrtu in uspešno.

Pred angleško vzhodno obalo so bojna letala podnevi potopila dve trgovski ladji s skupno 7.500 brutto reg. tonami in poškodovala pri otokih Faröer večjo trgovsko ladjo. Pri Cambridgeu so bile metane bombe težkega kalibra na vojnogospodarske naprave. Predstražni čoln je sestrelil nad Kanalom

Zadržanje prebivalstva je bilo disciplinirano.

V severni Afriki v sektorju pri Tobruku je naše topništvo obstreljevalo zbiranje mehaniziranih sredstev. Za časa poskusov napada po sovražnih letalih na naše parnike, ki so pluli ob tripolitanski obali, je protiletalska obramba zbila tri sovražnikova letala.

V vzhodni Afriki je doživel Gondar nova letalska bombardiranja, ki so povzročila škodo na zgradbah in izgube domačinskega prebivalstva.

Naše nacionalne in kolonialne čete so izvedle sijajno usmerjeno ofenzivo v sektorju Culquabert in so vdrla v znatni meri v sovražne črte potem, ko so premagale z elanom branilce ter jih razpršile. Sovražniku so bile prizadejane znatne izgube in zajeto je bilo prožje ter municija.

britansko lovsko letalo. V zadnji noči je letalstvo uničilo pred britansko vzhodno obalo trgovsko ladjo z 2000 brutto reg. tonami in napadalo različna pristanišča in vojaške naprave na vzhodu otoka.

V Severni Afriki so nemški bojni strmojavci z dobrim uspehom bombardirali britanske ladje v pristanišču Tobruk, protiletalske položaje, munijska skladišča in zbiranja sovražnikovih motornih vozil. Majhno število sovjetskih bombnikov je zadnjo noč poskušalo napasti severno in severovzhodno ozemlje države. Napadi so bili popolnoma brezuspešni.

Berlin, 16. avgusta. AS. Po poročilih iz Moskve je položaj Odesa in Nikolajeva brezupen.

Klin med Odeso in Nikolajevim

Berlin, 16. avg. AS. Izredno poročilo glavnega stana nemške oborožene sile:

Zaradi pritiska nemških, romunskih, madžarskih in italijanskih čet, ki nepretrgano napredujejo proti jugu med Dnjestrom in Dnjeprom, grozi sovjetskim armadam, ki branijo zahodno Ukrajino, razsulo. Odeso so obklopile romunske čete. Nikolajev je obklojen od Vzhoda in Zahoda od nemških in madžarskih čet. Zahodno od Buga grozi razsulo velikim sovražnikovim oddelkom.

Berlin, 16. avg. AS. Drugo izredno poročilo glavnega stana nemške oborožene sile:

Pri nadaljevanju prodiranja ob spodnjem teku reke Dnjeper, so hitri nemški oddelki zasedli rudarski bazen Krivoj Rog. V tem rudniškem okrožju se pridobi letno več kot 19 milijonov ton železne rude visoke kakovosti. Z rudami iz tega rudnika je sovjetska industrija oskrbovala 61% svojih potreb. Z izgubo teh rudnikov je sovjetska vojna industrija prešla hudo udarec.

Berlin, 16. avg. AS. Zaradi nemškega prodora do Črnega morja in do izliva Buga, so obklojeni veliki sovražnikovi oddelki, ki nimajo nade na rešitev. V Odesi je treba videti nov Dunkerque, pišejo nemški listi, kajti tudi Sovjeti poskušajo z mornarico rešiti svoje obklojene vojske, toda nemško letalstvo bo poskrbelo, da bo malo čet prišlo na varno. Po obljubi bitki pri Žitomiru je sledil napad proti jugu med Dnjestrom in Dnjeprom. V prvem napredovanju, ki je seglo 100 km naprej, so Nemci zasedli ogromno ozemlje in prispeli do Črnega morja. Ti uspehi bodo vplivali na potek bojev na vsem vzhodnem bojišču.

Berlin, 16. avg. AS. Vrh. poveljstvo nemške vojske sporoča:

Kakor javljata že posebni sporočili, sta Odesa in Nikolajev obklojena in sicer prva od romunskih, Nikolajev pa od nemških in madžarskih čet. Vzhodno od Buga so hitri nemški oddelki v nepretrganem prodiranju, pri čemer so tolkli sovražnika, zavzeli pomembna rudarska središča Krivoj Rog. Tudi na drugih odsekih vzhodnega bojišča se uspešno nadaljuje boj.

Berlin, 16. avg. AS. Nemška ag. DNB podaja sledeče podrobnosti o operacijah na vzhodnem bojišču:

Zavod za socialno zavarovanje

Duce je sprejel nac. svetnika Ferucija Lantiniya, predsednika Nacionalnega fašističnega zavoda za socialno zavarovanje, ki mu je poročal o delovanju zavoda v letu 1940.

Iz poročil zavoda je razvidno, da so znašali lani izdatki zavoda 1.241,8 milij. t. j. 201 milij. lir več kot leta 1939. In 907 milij. lir več kot leta 1938. Od tega je zavod lani izplačal pokojnine 118.426 delavcem za 114,7 milij. lir. Značilno je, da je bilo 20.000 pokojnin likvidirano še pred potekom starostne dobe zavarovancev. S koncem leta 1940. je bilo 691.397 upokojencev, ki so prejeli letno 693,37 milij. lir pokojnin letno. Rezerva za starostno zavarovanje je narasla na 4.339 milij. lir.

V brezposelnem zavarovanju je bilo izplačanih 230 milij. lir z vsemi postranskimi datjavami. V breme zavarovanja proti jetiki je bilo 34.330 oseb s koncem leta 1940, od teh je bilo v sanatorijih 26.663, v ambulantah pa 7.667. Za boj proti tuberkulozi je izdal zavod lani 303 milij. lir, skupno od leta 1929. do 1940. pa 1.969 milij. lir.

Datjave zavarovanja za poroko in rojstva so se začele izplačevati s 1. majem 1940 in je bilo likvidiranih 18.307 nakazil za poroke v znesku

upanje, s katerim so jo sprejele nevtralne države, temveč kritike, katere je povzročila v Zedinjenih državah in Angliji. Londonski dnevnik »New York Chronicle« podčrtava glede predlagane splošne oborožitve, katero napoveduje skupna izjava, da je treba sedanjo evropsko dramo predvsem pripisovati dejstvu, da so to zadnji vojni zavezniški razorožili sovražnika, niso pa držali obljube, da se bodo tudi sami razorožili.

Odlikovanje Bruna Mussolinija

Rim, 16. avgusta. AS. Kapitanu-pilotu Brunu Mussoliniju je bila podeljena zlata kolajna za letalske vrline z naslednjo motivacijo:

Bil je letalec v treh vojnah, prostovoljec v Afriki in Spaniji. Preletel je pušave in Oceane večkrat v teku kratkega in junaškega trajanja življenja, ki je bilo polno zaupanja in ljubezni, požrtvovalnosti in bojevitosti. Padel je na povečevalnem mestu z veseljem v obeh in gorečnostjo, ko je izvrševal poizkusni polet na novem bombarderskem aparatu na velike razdalje, ki je predstavljala eno najnovejših pridobitev za nove bitke in nove zmage, kakor znajo storiti samo pionirji in junaki. Ko je hotel dati večjo slavo kri-lom vojne svoje domovine, ji je dal svoje življenje.

Ducejeva zahvala za sožalje

Ljubljana, 16. avgusta.

Duce je odgovoril na sožalje, ki mu ga je izrazil Visoki Komisar v imenu Ljubljanske pokrajine z naslednjim brzojavom:

»Zahvaljujem se Vam za Vaše sožalje ob moji žalosti. — Mussolini.

Letalski napadi

Berlin, 16. avgusta. AS. DNB poroča, da je majhno število sovjetskih bombardiranj v noči na 16. avgust poskušalo napasti ozemlje Nemčije na severovzhodu in vzhodu. Ti poskusi so ostali brezuspešni. Samo eno letalo je moglo priti do Berlina, kjer pa je bilo odbito po protiletalskem topništvu.

Amsterdam, 16. avgusta. AS. Angleški radio poroča, da so bili nemški letalski napadi v pretekli noči nad Anglijo na širnih pasovih otoka. Posebno v severovzhodnih krajih, vzhodnih in jugozahodnih ter na vzhodnem Škotskem so bile vržene bombe, ki so povzročile škodo na zadetih objektih.

Tesno zasledovanje sovražnika v Južni Ukrajini je rodilo prve sadowe. Nemške čete so dosegle Črno morje, vzhodno od Odesa tako, da je to pravovratno pristanišče obklojeno in sicer od severa in vzhoda ter odrezano od zaledja. Na istem bojišču so ob spodnjem teku reke Bug nemške čete obklopile tudi drugo ukrajinsko pristanišče ob Črnem morju, Nikolajev. Na poprišču med Odeso in Nikolajevim je nastal nov Dunkerque zaradi neprestanih napadov nemškega letalstva na sovjetske prevozne ladje. Da trenutka tega poročila sta bili potopljene dve sovjetski prevozni ladji s 15.000 tonami, medtem ko je drugih pet sovražnikovih ladij utrpelo težko škodo. Nemške in madžarske čete, ki napredujejo na obsežnem bojišču vzhodno od južnega Buga, so se približale Krivemu Rogu, kjer so veliki sovjetski železni rudniki. Na ta način potekajo operacije naglo naprej proti spodnjemu teku reke Dnjeper.

Vojna mornarica je v polnem sodelovanju pri bojih na Vzhodu in sicer tako v Črnem morju kakor v Baltiku in v Ledenem morju. Središče teh operacij je bil vzhodni del Baltijskega morja. Za Sovjete je največjega pomena, da na vsak način drže pristanišča ob Ledenem morju do takrat, ko bo zima onemogočila plovbo. Nedavno potopitev enega sovjetskega rušilca v Barentskem morju je treba pripisati nemški podmornici, ki je patrolirala ob obali polotoka Kola kot dl nemških pomorskih enot. To nemško delovanje ima poseben pomen priroči dejstva, da sta pristanišči Murmansk in Arhangelsk zelo blizu in ju Sovjeti morajo držati v svoji oblasti, če hočejo dobiti kakšno pomoč od Anglije in Združenih držav.

Helsinki, 16. avgusta. AS. Uradno sporočilo pravi, da potekajo operacije finskih vojsk po voljno. Velikanski oddelki sovjetskih čet so se znašli v ježih, posebno pa ob severozahodni obali Ladoskega jezera, kjer so ti oddelki obklojeni.

11.26 milij. lir in 275.164 nakazil za rojstva v znesku 69.68 milij. lir.

Skupne investicije zavoda so znašale s koncem lanskega leta 2.126 milij. lir.

Družinskih doklad je bilo lanske leto izplačanih 1.322,54 milij. lir v industriji, 158,08 milij. v trgovini, 157,75 milij. pri kmetijskih delavcih in 72. milij. v kreditu in zavarovalstvu. Zavod je prevzel nase tudi breme za družinske doklade vpoklicanim delavcem v znesku 75 milij. lir. Del breme za zvišanje družinskih doklad v zadnjem času je prevzela država (v znesku 250 milij. lir). Poročnih posojil je lani zavod dal 44.899 v znesku 70 milijonov, skupno doslej 161.565 za 261,87 milij. lir.

Uvedba direktnega železniškega blagovnega prometa s Hrvaško

Direkcija državnih železnic v Ljubljani sporoča:

S 16. avgustom 1941 se odpre direktni redni blagovni promet s postajami hrvaških železnic skozi Metliko. Pošiljke se odpravljajo z mednarodnimi tovornimi listi, frankiranimi do Metlike v smeri proti Hrvaški. V nasprotni smeri se vozina in pristojbina nakazuje od Metlike do namembne postaje. Predumi in povzela ter ekspresne pošiljke se prepovedane, prav tako pa tudi izjave glede zavarovanja dostavljenega blaga, spremembe prevoznih pogojev kakor tudi brzovozne komadne pošiljke, vstevši brzovozno blago. Za kritje carinskih in železniških pristojbin, stojnine pri tranzitu ter za stroške, ki bi nastali na poti, je na oddani postaji treba položiti depozit lir 100 za vsako komadno pošiljatev ter lir 500 za vagonško pošiljatev. Ta določila veljajo začasno.

Pomen italijanskih uspehov na vzhodu je več kot lokalni

Ze dva dni korakamo z motoriziranimi italijanskimi oddelki, ki nadaljujejo s svojim delom, čim so prekomorili prve postojanke, ki so jim bile označene. V četrtek zvečer se je naš oddelek nenadoma znašel pred močnimi sovražnikovimi oddelki, ki so dajali ogorčen odpor. Točka, na kateri je sovražnik poskušal ustaviti naše napredovanje, je bila nad vse važna pri našem korakanju in zato je bilo potrebno takoj udariti in uničiti sovražnika. Prvikrat je prišlo do krvavega spopada med Italijani in boljševiki. Pri tem se je pokazalo vse velikansko junaštvo in absolutna nadmoč italijanskih čet, ki so pri tem dale prvi krepki nauk sovražniku. Po končanem boju, v katerega so sovražniki vrgli svoja sredstva, so boljševiki pustili na bojnem polju številne mrtvice in ranjence. Naši oddelki so to dejanje izpeljali s takšno odločnostjo, sicer v malem obsegu, da utegne to imeti zelo resne posledice, kajti veliko je število ujetnikov, ki so jih naše čete zajele. Med plenom je tudi mnogo avtomatičnega orožja in drugega materiala in tako se je četrtek končal s prvim uspehom italijanskih čet v Rusiji. Četrtek spopad in sovražnikove izgube dokazujejo pomen akcije, ki so jo izvedle naše motorizirane čete, ki so potem došle do Buga. Uspehi italijanskih kolon se nadaljujejo zmagovito.

Zastopniki fašistovskih organizacij so podali prva poročila Visokemu Komisarju

Ljubljana, 16. avgusta.

Pokrajinski zastopniki fašistovskih osrednjih in podrejenih organizacij so v četrtek prvič podali svoja poročila Visokemu Komisarju kot zveznemu Poveljniku fašističnih središč za pomoč. Sestanek je bil v sejni dvorani Fašistovskega doma. Poleg predsedujočega Viskoega Komisarja so bili navzočni podpoveljnik Giorgio Gatti, podpoveljnik mladinskih organizacij Pietro Casani in zastopnica ženskih organizacij Ida de Vecchi. Poročanju so prisostvovali tudi zastopniki organizacije Dopolaro, C.O.N.I.-ja in drugih strankinskih organizacij.

Pred začetkom poročil, se je zvezni Poveljnik z globokimi besedami spomnil plemenite osebnosti fašista in vojaka Bruna Mussolinija ter poudarjal duhovno in vojaške zasluge te žrtve za domovino. Navzočni so te besede poslušali stoje.

V imenu padlega je ves zbor odgovoril stakaj, kakor je navada pri takšnih svečanostih.

Potem je Ekse, Grazioli prešel na dnevni red in svoje prve besede posvetil Ustanovitvi Imperija. Tudi v imenu svojih sodelavcev je izrazil zahvalo Ministru, strankinemu tajniku. Sporočil je nato, da je bilo določeno, da bodo zastopniki Vis. Komisariata opravljali funkcije inšpektorjev in tajnikov središč za pomoč V. zvezi s tem je Ekse.

Smrt v Vzhodni Karelji

Estonska je dežela, ki so jo Sovjeti pred nekaj meseci zasedli ter ji tako vzeli njeno samostojnost. Zdaj prinaša praski dnevnik »Der Neue Tag« izpod peresa svojega vojnega poročevalca Wernerja Quednaua daljše poročilo, kako se godi mamlu estonskemu narodu, ki je bil pred meseci oropan svoje samostojnosti in svobode. Poročilo imenovanega nemškega lista, je tako strašno, da se mora vsak resnično kulturni človek zgroziti ob misli, kaj veliki sosed počneja z malim in kulturnim narodom, odkar je ta prišel pod oblast močnega sosesa.

Taki dogodki, ki pa se dogajajo ne posamič, marveč kar v množicah, kličejo vse kulturne ljudi k premišljanju, da je res treba ustvariti nov red, ki naj taka nasilja nad malimi za vsekar omeje. Nemski list, ki ga navajamo, prinaša pogovor, ki ga je njegov poročevalec imel z estonskim siromakom, katerega so osvobodile nemške čete.

»Marsikaj me sprašujete, gospod, pa sam ne vem, kakaj naj bi začel. Zakaj vse, kar sem doživel, je nepopisno pretresljivo ter je tako globoko pod človeško častjo, da mi najbrž niti verjeti ne boste. Takrat, ko so Sovjeti zasedli našo deželo, je splošno šlo nekam dobro slo. Kmalu pa so sneli krinko, pod katero sem zapazil obraz, ki ga, dragi gospod, pač nikoli več ne bom pozabil. Vi pač ne veste, kaj se pravi noč in dan trepetati, kdaj vas bodo prijeli in zaprli — in sicer brez vzroka. Živeli smo v večnem trepetu, če se je ponoči kaj avto ustavil pred hišo, če je kdo težkih korakov pristopil k stopnicah. Človek sedi v svoji postelji, gospod, strah mu stiska grlo, človek posluša in napenja ušesa: kdaj bo potrkalo na moja vrata? Koraki pa odstopajo naprej mimo vrat in človek se ves onemogel strahu zgrudi nazaj na posteljo. Še trepetaj, kakor bi

Berlin, 16. avg. AS. Uspehi v Ukrajini in uspešni prispevki italijanskih čet v razvoju operacij na tem sektorju fronte so še vedno predmet velikega podčrtavanja v nemškem tisku. »Völkischer Beobachter« objavlja tudi fotografije italijanskih protiletalskih baterij na vzhodni fronti ter piše med drugim, da tvorijo tu dosežene zmagave odločilno obdobje vse vojne in njih pomen presega v znatni meri pomen, ki bi ga bilo pripisovati samo lokalno. Od skrajnega severa do skrajnega juga na širni fronti se sile nove Evrope usmerjajo proti operacijam in uničujejo sovražnikove odpor. Kjer koli so šle zmagovite sile osi, se začelja mirno in novo življenje. Z ozirom na težke in nevarne izgube, ki so bile doslej, piše DAZ, da je računati s tem, da bo moskovsko poveljstvo hotelo zarisati novo fronto, ki bi bila 400 km vzhodno od Krivega roga, ki je sedaj izgubljen in ki bi branila druga industrijska središča. Na drugi strani je treba poudariti, da v Ukrajini obkoljene čete nimajo nobene možnosti postaviti se zopet v vojne črte in da jim ni mogoče dajati potrebne pomoči, kajti pritisk nemških in zavezniških čet je tako močan, Moskva ne trpi pomanjkanja na ljudeh in zato je mogoče, da bodo tudi drugi stotisoči vojakov vrženi na fronto. Tako bodo zopet stotisoči človeških življenj zastojali žrtvovani, ker ne more nič ustaviti sigurnega nemškega pohoda.

Grazioli dal svojim sodelavcem smernice za bodoče delo ter točno označil, v kakšnem okviru se mora gibanje njihovo delovanje. Zvezni Poveljnik je po proučitvi položaja v pokrajini in v prestonici govoril z navzočnimi o delu, ki so ga izvedle v teh mesecih politične oblasti za organizacijo v novi pokrajini, ter o pobudah, ki so bile doslej dane. Posebno pozornost je posvetil razložitvi položaja delavskih razredov in kmečkih prebivalstva v pokrajini ter vprašanih industrije. Proučil je tudi položaj prehrane v posameznih občinah.

Kar se tiče delavnosti strankinskih organizacij, je Ekse, Grazioli razložil navzočnim vse podrobnosti ustroja novih organizacij, h katerim bo ljudstvo v pokrajini moglo pristopiti, ne bo pa k temu v nobeni obliki prisiljeno. Podrobno so nato proučili tudi vprašanja, ki se nanašajo na mladinsko ter žensko organizacijo, ki bo svojo delavnost posvetila zlasti kmečkim gospodinjam in delavcem po domovih, dalje tista vprašanja, ki se tičejo organizacije Dopolaro, športnih organizacij itd.

Za fašiste v Ljubljani in na deželi je bila ustanovljena Ljubljanska fašistovska organizacija, v katero bodo vpisane vse Črne srajce.

Sestanek se je končal s pozdravom Duceju.

Ureditev prodaje in uporabe žitnega pridelka

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, na podlagi svoje naredbe z dne 27. junija 1941-XIX, št. 56, o obvezni prijavi žitnega pridelka, smatrajo za potrebno, da se določijo količine žita, ki jih smejo obdržati pridelovalci za človeško prehrano, za živinorejsko porabo in za setvene potrebe,

odreja:

Člen 1. Pridelovalci žita smejo obdržati za prehranjevalne potrebe za kruh in kuho največ dva stota pšenice za vsako osebo rodbine ali uslužbenec, ki živijo z njim v skupnosti.

V popolno ali delno nadomestitev pšenice se smejo obdržati sledeče količine drugega žita: rži v razmerju 1.30 stota za vsak stot pšenice, ali ječmena v razmerju 1.50 stota za vsak stot pšenice, ali koruze v razmerju 1.75 stota za vsak stot pšenice.

Za mešanico pšenice in rži (soržico) se šteje mešanica iz pol pšenice in pol rži.

Člen 2. Poleg tega smejo obdržati prebivalci za prehrano prašičev 3 stote koruze za vsakega vzrejenega in za spitanje določenega prašiča po stanju na dan objave te naredbe.

Člen 3. Oves ni raciniran, prodaja pa je dopuščena le z dovoljitvijo Prehranjevalnega zavoda za Ljubljansko pokrajino.

Člen 4. Pridelovalci pšenice, rži, ječmena in koruze smejo obdržati za seme potrebno zrno za letino 1941-1942 do naslednjih največjih količin: pšenice po 2 stota, rži po 1.80, ječmena po 1.80 stota za vsak hektar, ki naj se obdelja; koruze po 0.60 stota za vsak hektar žitne površine, koruze po 1.20 stota za vsak hektar za krmo.

Člen 5. Prošnje za količine posameznih vrst žita, ki naj se pustijo za človeško prehrano, za živinorejsko porabo in za seme, se morajo vložiti pri občinah na posebnih obrazcih za prijavljanje žitnega pridelka, predpisano z omenjeno naredbo št. 56 z dne 27. junija 1941-XIX.

Člen 6. Oddaja zgoraj navedenega žita je dovoljena samo za pokritje redne posevne potrebe kmetijskega gospodarstva.

V petih dneh po taki oddaji se mora preko občine prijaviti Prehranjevalnemu zavodu za Ljubljansko pokrajino količina vsake posamezne žitne vrste, odstopljena za seme in podatki o prevzemniku.

Člen 7. Kolikor je žita nad količine, ki jih smejo pridelovalci obdržati, se mora oddati Prehranjevalnemu zavodu za Ljubljansko pokrajino po pogojih, ki jih določi ta zavod.

Člen 8. Kršitelji te naredbe, ki stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino se kaznujejo v denarju od 100 do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom do petih mesecev.

Poleg tega se odredi zaplemba količin žita, ki so se neupravičeno obdržale ali nedopustno odsvojile.

Ljubljana, dne 12. avgusta 1941-XIX.

Visoki Komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli.

Sprememba nekaterih postavk carinske tarife

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi komisariatske naredbe z dne 25. aprila 1941-XIX, št. 9, smatrajoč za nujno potrebno preurediti nekatere postavke carinske tarife bivše kraljevine Jugoslavije, ki niso v skladu z novo razmejčitvijo, v zvezi z gospodarskimi potrebami pokrajine,

odreja:

Člen 1. Postavke carinske tarife bivše kraljevine Jugoslavije št. 6, 38/2, 40, 42/1, 2, 77, 83, 100/4a, 108, 147/1a, b, 156, 288/1, 2, 441/2, 442/1b, 3, 5, 445/1a, 537/1a, b, c in 551 se soraminjajo takole (carina od stota):

Lesna industrija v Ljubljanski pokrajini

Iz poslovnega poročila, ki ga je podal na skupščini Zveze industrijev v Ljubljani glavni tajnik Zveze g. dr. Golia, se nam nudi naslednja slika o sedanjem stanju lesne industrije v Ljubljanski pokrajini: Na področju pokrajine je najmočnejše zastopana lesna industrija. Od 227 polnojarmskih bivše Dravske banovine je ostalo na področju Ljubljanske pokrajine približno 55 polnojarmskih, ki so v pogonu. Po oceni lesnega odseka Zveze industrijev se producira na žagah našega področja letno približno 210.000 m³ rezanega lesa igličarjev. Storitna sposobnost naših žag za rezan bukov les se ceni na približno 60.000 m³ letno. Proizvodnja tramov znaša približno 200.000 m³ letno. Lesna proizvodnja železniških pragov se ceni na 150.000 komadov hrastovih in 250.000 komadov bukovih pragov, letna proizvodnja celuloznega in jamskega lesa pa približno na 150.000 m³. Drv se more producirati na ozemlju Ljubljanske pokrajine po oceni lesnega odseka Zveze industrijev 400.000 m³, dočim se ceni prodaja na domačem trgu na približno 200.000 m³. Več mesecev je bila lesna stroka v zastoj zaradi popolne stagnacije izvoza. Lesna podjetja so si prizadevala, da bi čim manj okrnili svoje obratovanje, pa so imela pri tem težave zaradi pomanjkanja večjih količin obratnega kapitala. Izplačevanje klirinskih dobroimetij je bilo ukinjeno, denarni zavodi so ustavili vsako kreditiranje, dotoka novih plačil s strani kupecv pa tudi ni bilo iz enostavnega razloga, ker je vsa kupčija nekaj časa stala. Sedaj so se prognoze za našo lesno industrijo bistveno spremenile in zboljšale. Izvoz lesa iz naše pokrajine je že doslej vedno gravitiral v Italijo. Sprito zadostne produkcije rezanega in tesanega lesa na ozemlju te pokrajine ni misliti na to, da bi moglo nastopiti pomanjkanje lesa, temveč se bo lahko izvažal in se bodo lahko navzile izvozu krile vse lokalne potrebe. Po posredovanju Viskoega komisarja se je vprašanje našega lesnega izvoza uredilo tako, da so se ukinile carine za izvoz v druge pokrajine Italije, za izvoz posameznih vrst lesa pa so se določile posebne kontrolne pristojbine, ki jih pobira carinsko ravnanstvo. Lesnica kontrolnih pristojbin je bila v interesu naše lesne industrije nekoliko spremenjena, tako da sedaj odgovarja interesom lesne industrije, kakor tudi interesom lesnega izvoza. Visoki komisarjat je tudi z dnem 31. julija ukinil monopolizacijo izvoza drv in celuloznega lesa ter je od tega dne dalje zopet dovoljen neposreden izvoz drv in celuloznega lesa proti plačilu primerne kontrolne pristojbine.

Spodnještajerske elektrarne so združene v posebno korporacijo. Kakor poroča »Marburger Zeitung« so bila na pobudo šefa civilne

Ječmenov sad 36.70 lir; konoplja eurova, konoplja česana, konopljenj tuje, hmelj, cikorija in vsi drugi kavini nadomestki, suhi, rogovji, kosti in druge sorodne snovi, vse prosto; kolofonij 7.35 lir; tkalski klej in lep na podlagi krompirjevega in drugega škroba 58.70 lir; dekstrin 79.30 lir; kaolin, bavlksit, papirna masa, prirejena: a) mehanično, b) kemijsko, vse prosto; karton (lepenka) navadni: 1. nebarvan in nesatiran 27.52 lir; 2. barvan v enovi, nesatiran 33.03 lir; 3. satiran 52.80 lir; karton (lepenka) fini: 1. bel ali barvan v snovi: a) neprevlečen 73.40 din; b) prevlečen 102.80 lir; 2. barvan, posreben, pozlačen ali poslikan 176 lir; papir, bel ali barvan v snovi: 1. neprevlečen: a) nečrtan 45.90 lir; 2. prevlečen 102.80 lir; navadno železo in jeklo, valjano na gorko v gladko pločevino, tudi prevrčeno, surovo ali oksidirano, debelo: a) 4 mm ali več 43.70 lir; b) 1½ mm ali več, toda manj ko 4 mm 59.10 lir; c) 0.6 mm ali več, toda manj ko 1½ mm 66.80 lir; d) 0.4 mm ali več, toda manj ko 0.6 mm 77.10 lir; e) pod 0.4 mm 82.60 lir; listi za žage: A. krožni: 1. debeli nad 4 mm, s premerom a) nad 40 cm 165 lir; b) nad 10 cm do 40 cm 257 lir; B. trakasti, široki: 1. nad 30 mm 183.50 lir; 2. do 30 mm 192.50 lir; C. drugi, tudi montirani, široki: 1. nad 80 mm 147 lir; 2. nad 30 mm do 80 mm 220 lir; 3. nad 20 mm do 30 mm 275 lir; 4. do 20 mm 367 lir.

Člen 2. Na blago, našeto v členu 1., se plačujejo notranji davki za izdelavo, prodajo in potrošnjo po dosedaj veljajočih predpisih.

Člen 3. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 12. avgusta 1941-XIX.

Visoki Komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli.

Plačevanje taks v gotovini namesto s kolki

Radi velikega povpraševanja po državnih kolkih je nastalo občutno pomanjkanje teh taksnih vrednot.

Radi tega dovoljujemo, da se smejo takse za vloge, zapisnike, račune, razna sodna dejanja itd., ki bi se sicer morale po zakonu o taksah in po zakonu o sodnih taksah plačevati v kolkih, dokler traja to pomanjkanje, izjemoma plačevati v gotovini.

Pripominjamo, da se nova emisija državnih kolkov v lirske valute že pripravlja.

Glede plačevanja taks v gotovini namesto v kolkih določamo sledeči postopek:

Sodišča naj sprejemajo takse za vloge, zapisnike, sodna dejanja itd. v gotovini ter naj pobrane takse zabeležujejo na tiskovini popis taks. Ti popisi taks v dvojniki se naj nato s pobrano takso v gotovini pošljejo pristojni davčni upravi, ki bo na duplikatih popisa taks potrdila plačilo taks z navedbo zaračunanih podatkov. Ta potrjeni duplikat se po vrnitvi vloži v sodni epis v dokaz, da so bile takse v redu plačane in pobrane.

Pri upravnih oblastih in ostalih uradih se naj takse na enak način pobirajo v gotovini. Ti uradi naj naložijo seznam v gotovini pobranih taks. Na vlogah, zapisnikih itd. se naj zabeležuje pod katero redno številko seznama, ter v katerem iznosu je bila taksa plačana. Od časa do časa naj se ti seznam s pobrano takso v gotovini pošljejo pristojnim davčnim upravam, ki bodo na seznamu zabeleževale podatke zaračunite odvedenih taks.

Računska taksa po tar. post. 34 taks. zak. se naj istočasno plačuje v gotovini. Obrtniki in trgovci naj v to svrhu predložijo davčni upravi golice računov, na katerih bodo uprave potrjevale, v katerih zneskih se je plačala računska taksa za posamezne račune.

Upravna oblastva in sodišča bodo o prednjem obveščena preko Viskoega komisariata za Ljubljansko pokrajino in Apelacijskega sodišča.

Za Viskoega komisarja:

Šef odseka V: v. z. Finančni direktor:
Volčič, e. r. Mosetizh, s. r.

Direktne vozne karte za vse italijanske postaje

Ljubljana, 16. avgusta.

Od 1. avgusta dalje morajo potniki, ki potujejo iz kraja Ljubljanske pokrajine ali anektirane zone v reški provinci in ki so namenjeni na postaje državnih železnic v starih mejah, kupiti ali na postajah ali pa pri agencijah CIT pokrajine ali navedenih zon eno samo karto, ki je veljavna za vse potovanje, kadar potujejo po poti, ki je kilometrsko najkrajša in v okvirju dovoljenih odsmerev v primeru s to najkrajšo potjo. Zaradi tega odslej ni treba kot prej kupiti karte, ki velja samo do Postojne ali Reke in tu zahtevati novo karto za potovanje v kraj dokončne namembe.

Lahko se kupi ena sama karta, ki pa naravno ni veljavna za prekomorski prevoz v Civilavechia Olbia tudi za postaje državnih železnic v Sardiniji. Slično se more tudi za priljago, ki je trenutno dovoljeno jo vzeti s seboj potniku, izvršiti ekspedicija naravnost s postaje odhoda do postaje prihoda. Ni pa dovoljeno sprejemati priljage, ki je namenjena za postaje na Sardiniji.

V ostalem železnica niti za osebni prevoz niti za prevoz priljage ne prevzame nobene odgovornosti glede policijskih dokumentov, legitimacij, carinskih in ostalih listin, ki se morejo zahtevati od pristojnih oblasti. Poleg kart po navadni tarifi za samo potovanje in voznih kart za povratno potovanje se lahko kupijo tudi voz-

ne karte z dovoljenimi tarifnimi olajšavami. To pa je možno onemu, ki ima za to pravico in pokaže predpisane listine. Podrobne informacije se lahko dobijo pri postajah in agencijah CIT.

Zadružna gospodarska banka, na obnem zboru delničarjev banke je bilo v smislu predloga uprave sklenjeno, da se na osnovi vplačil dolžnikov specialnega rezervnega sklada in dotacije iz čistega dobička za leto 1940 vrne v prepis upnikom specialnega rezervnega sklada 6% njih sedanjega stanja terjatev. Po izvršenem prepisu se bodo ti vrnjeni zneski obrestovali enako kot njihova stara vloga, t. j. 2% letno. Skupno je banka znižala svoje obveznosti iz specialnega rezervnega sklada doslej za 17.8 milij. din ali za 20.5%.

Vodje okrajnih hranilnic na Spodnjem Štajerskem. Za vodje okrajnih hranilnic na Spodnjem Štajerskem so imenovani: v Mariboru dr. Platzler, v Celju Raymond Udy, v Ptuj Ludivk Bertsch, v Brezicah Franc Doberscheck in v Trbovljah dr. Herbert Krames. Tem vodjem stoji na strani ravnanstva treh do sedmih članov kot posvetovalni organ.

Prenos sedežev paroplovnih družb v Zagreb. Iz zagrebskega trgovskega registra je razvidno, da je Prekomorska plovdba prenesla svoj sedež s Sušaka v Zagreb. Bivši Jugoslovanski Lloyd se je prekrstil v Prekomorski Lloyd ter prenesel svoj sedež iz Splita v Zagreb. Pri obeh družbah je glavni delničar g. Božo Banac.

Pošiljanje vojnih dobav Sovjetom

Washington, 16. avgusta. AS. Dnevnik objavlja besedilo poslanice, ki jo je poslal Roosevelt Churchill in Stalinu in v kateri je vsebovan predlog konferencie med angleškimi, ameriški in sovjetskimi predstavniki v Moskvi. Cilj te konference je, razpravljati vprašanje pošiljanja vojnih dobav Rusiji. Poslanica je bila včeraj zvečer izročena Stalinu po angleškem in ameriškem poslaniku v Moskvi.

Drobne novice

Tanger, 14. avgusta. AS. Po vesteh iz Gibraltarja so privlekli v tamošnje pristanišče angleški torpedni rušilec, ki je bil težko poškodovan pri vojnih akcijah v Sredozemlju. Nadalje so dobili v morju in spravili na suho truplo enega izmed letalcev, ki so včeraj padli z ameriškim letalom v službi Anglije v morje.

Sofija, 14. avgusta. AS. V hotelu »Bolgariac« je prišlo do velike tatvine. Iz blagajne v pisarni hotela je nek tat ukradel pol milijona levov. Policija je zaprla tatu, ki ni nihče drugi kot nek sorodnik lastnika hotela.

Sedem zlatih maš v stolnici

Zlatomašniki (od leve na desno): Cestnik, Kalan, Šare, Krumpetar; (zadaj stoje od leve na desno): Zdravljč, Steska, Povše.

Na praznik Marijinega Vnebovzeta je sedem od 12 letošnjih zlatomašnikov obhajalo skupno zlato mašo v ljubljanski stolnici.

Ze precej pred pol deseto uro dopoldne so hoteli pobožni verniki v stolnici, da prisostvujejo tej tako redki in ganljivi slovesnosti. Ko so ob pol desetih pristopili zlatomašniki: Kalan Janez, Krumpetar Franc, Povše Henrik, Steska Viktor, Šarec Alojzij, Zdravljč Janez in Cestnik Anton k glavnemu oltarju, je opravil najprej zahvalno molitev ob številni asistenci generalni vikar g. Ignacij Nadrah. V koru je spremljal slovesnost zlate maše prevz. škof. g. dr. Gregorij Rozman. Po opravljeni zahvalni molitvi je stopil na prižnico prelat Janez Kalan in v po vsebini in obliki lepem in globokem govoru orisal pomembnost današnje slovesnosti.

»Moja duša poveljuje Gospodar, je zapela na ta dan Marija, ko so jo sprejela nebesa. Prav te besede lahko zapojejo danes zlatomašniki, ker se je ozrl Gospod na svoje hlapce. Pred petdesetimi leti so kot mladi fantje klečali in na obrazu ležali pred velikim oltarjem te stolnice, ko jim je škof Misia podelil sveto mašniško čast in oblast. Danes stoje pred istim oltarjem kot starčki, 50 let! To se vam zdi, da je dolga doba, — a kako kratka je bila! Kako hitro poteka leto za letom! Kakor blisk je naše življenje v primeri z večnostjo. Kakor hitro usahne cvet in se pokosi, kakor senca izgine s sončnim zahodom. Šele stara leta nam povedo, kako kratko je življenje in kako vse nečimerno — razen Boga ljubiti in njemu samemu služiti. Marta, Marta... le eno je po-

trebno! Blagor mu, kdor te kratke ure na zemlji prav porabi!...

50 let mašništva — velika milost! Kajti mašnik biti je —lepo. Knjiga bi se dala napisati o tej lepoti. Samo dve pravici in opravili duhovnikov! Prva ga povede v ornatu pred oltar, kjer sme izreči božje besede: To je moje telo... in živi tam v najstnejšem prijateljstvu z Bogom. Duhovnik stoji na zemlji, a opravila ima nebeska. Kaj more biti lepšega na svetu?! — Druga velika pravica mu polaga vijoličasto šolo okoli vratu, ga vede v tiho spovednico in k smrtni postelji bolnikov, kjer se potolaži božja jeza nad grešnim zemljanom in se odpirajo nad njim nebesa...

Duhovnik biti je lepo, duhovnik, dober duhovnik biti je —težko... Kdo je ta mašnik, ki ima tako nadčloveške pravice? Ubog človek, poln človeških slabosti. Ljudje hočejo, da bi bil duhovnik angel. Saj bi bilo lepo... a nevredni hlapci božji smo, ki se morajo boriti najprej sami s svojimi slabostmi, a potem za duše drugih. Visoka odgovornost to! Nadčloveško težko breme. Zato potrpite z našimi slabostmi in molite za duhovnike, za blagoslov njihovega dela! — Pri vseh naših slabostih ljudstvo nima boljšega prijatelja kakor so njegovi duhovniki. Naša srčna želja in gonilna sila našega truda je le, da bi bili ljudje, nam izročeni, dobri in srečni. Kaj bi bil naš narod brez duhovnikov? Ne samo v verskem, tudi v narodnem in kulturnem oziru kaj so storili od Slovanstva in Barage do Jegliča, Kreka in drugih! Dasi hvaležnosti duhovnik nima pričakovati in ob kakem izbruhu strasti bi duhovniki prvi —viseli, kakor je visel Kristus...

50 let! Ljubljana je v teh letih postala trikrat večja, — a cerkve so, žal, postale bolj prazne... Ljubljanci, zakaj ne poslušate več radi božje besede? Kultura naj nadomešča vero? Ali ne vidite, da kultura brez vere privede le v —barbarstvo?...

Vsak izmed jubilarantov je v teh letih opravil nad 18.000 sv. maš, vsi skupaj okoli 200.000. In koliko duš so v tej dobi poslali v nebesa, ki jih tam čakajo! Za toliko milost se bomo zahvalili danes s slovesno zahvalnico, Marija pa nas spremlja do zadnjega diha in nas, ko pride ura, pospremi pred božji prestol!

Vseh sedem zlatomašnikov je pristopilo nato k oltarjem. Pri glavnem oltarju je ob številni asistenci imel slovesno zlato mašo Hinko Povše, duhovni svetnik in župnik na Čatežu. Drugi zlatomašniki pa so maševali pri stranskih oltarjih v stolnici. Cerkev je bila nabito polna vernikov, ki so pobožno zasledovali najsvetejše daritve. Slovesno zlato mašo je spremljalo ubrano in veličastno petje. Pevec so z Gallusovo latinsko peto mašo še povzdignili vso slovesnost. Po mašah so pristopili vsi zlatomašniki k glavnemu oltarju, kamor je bilo preneseno Najsvetejše od stranskega oltarja. Vsi zlatomašniki so zapeli zahvalno pesem, nakar je bila prisrčna in ganljiva pobožnost končana.

Sport

Najboljši italijanski dirkači so vozili skozi Ljubljano

Največja sportna prireditev v zadnjem času je bila v petek velika krožna kolesarska dirka na 256 km dolgi progi Gorica—Ljubljana—Trst—Gorica. Del te proge je vodil torej preko Ljubljane.

Dirkač Binni, ki je bil prvi na cilju v Ljubljani

ljanske pokrajine, in sicer mimo Kalc, Loga, Vrhne, Brezovice, od tod pa mimo Podsmreke. Razporeč ter Gline na cesto v Rožno dolino, kjer je bil zadaj za tobačno tovarno določen cilj. Od tod so dirkači vozili potem po Erjavčevi ulici, Bletovsoli cesti na Tržaško cesto in zopet po isti poti nazaj do Kalc, kjer so pa sedaj zavili v smer proti Trstu, mimo Planine. Vsa omenjena proga je potekala v ravnini in ni imela znatnejših višinskih razlik.

Na cesti v Rožno dolino so se že kmalu zjutraj začele priprave za sprejem kolesarjev. Okrašena je bila v dolgi vrsti z italijanskimi državnimi zastavami, označen je bil cilj in nekoliko pred prelazom okrevališče.

Aktivni člani SKZ so odšli že ob pol 8 na progo, da bi na njej vzdrževali red, vršili kontrolo in kazali dirkačem prave smeri vožnje. Odborniki in sodniki kolesarske zveze pa so na cilj pomagali urejevati vse potrebno. Že pred 10 so se začeli zbirati radovedni gledalci ob cesti na strani proge. Prihajalo jih je vedno več, tako da jih je dirkam prisostvovalo dosti preko 1000. Med visokimi zastopniki so prišli tja tudi general Orlando, zastopnik CONI g. Baratti, mestni župan g. dr. Adlešič in nekaj pred 11 je prišel tudi Visoki Komisar Ekse. Grazioli z gospo soprogo.

Dirkači, ki so startali v Gorici s trga Cesare Battisti točno ob 8 zjutraj, naj bi prišli v Ljubljano okoli 11. Vseh tekmovalcev na startu je bilo 37. Res so okrog 11 začeli prihajati na cilj avtomobili s funkcionarji, sodniki in obveščevalci, ki so dirkače sprejemali in jih pred vsakim ciljem prehiteli. Dirke so spremljali tudi mnogi za-

stopniki tiska, fotoreporterji in člani raznih sportnih organizacij. Tudi kinooperater družbe »Luce« je bil na mestu. Kmalu za njimi je privzlozila prva skupina tekmovalcev, ki so se prebili na čelo. Bilo jih je 12. Gledalci so jih s ploskanjem pozdravljali. Skrajni cilj so prvi vozili v naslednjem vrstnem redu:

1. št. 29 Binni A. Ob 11:5,12,2
2. št. 1 Leoni A. 11:5,12,2
3. št. 30 Cottur G. 11:5,12,3
4. št. 10 Coppi F. 11:5,12,5

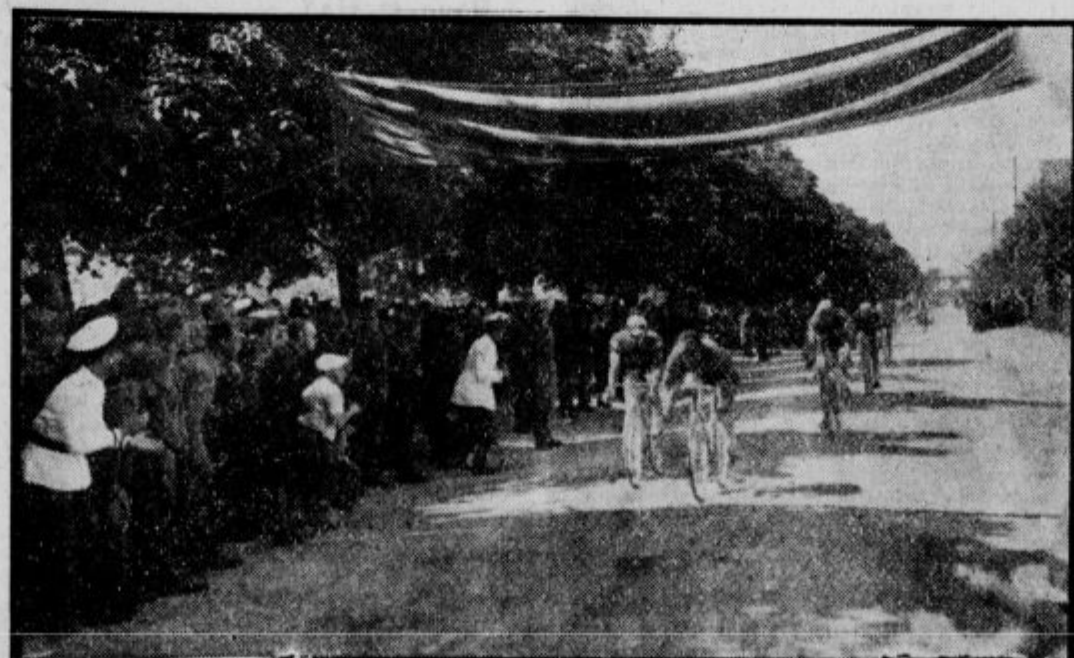
takoj za njimi je prišla druga še večja skupina, za njo pa pozneje še nekateri posamezniki. 50 m za ciljem je bilo okrevališče, kjer so se vsi samo za kratek čas ustavili, na hitro použili nekaj okrepčil in nato takoj zopet nadaljevali pot. Za dirkače je privzlozila še sanitetni avto in avto, ki je pobiral zaradi manjših nesreč ali zaradi defektov odstopivše tekmovalce.

Vsakdo, ki je v petek prisostvoval dirki, je mogel videti, da je bila to res velika sportna manifestacija, s katero bi naj italijanski sportniki navezali prve stike z našimi. Na njej je sodeloval kader odličnih italijanskih amaterskih in profesionalnih dirkačev, organizacija pod okriljem CONI in potek dirke pa sta bila vzorna.

Prihod v Gorico

Zaključek kolesarskih dirk v Gorici je pričakovala velika množica navdušenih sportnikov. Takoj po prihodu dirkačev so sodniki izračunali čase in razdelili nagrade. Najboljši je bil Binni Olimpico, ki si je priboril srebrno kolajno goriskega župana, kot najboljši vozač med vojaškimi tekmovalci.

Rezultati: Olimpico Binni 8:8:21; 2. Adolfo Leoni, 3. Bevilacqua Antonio; 4. Glauco Servadei; 5. Gino Bartali; 6. Mario Ricci; 7. Aldo Binni; 8. Eduardo Taddei; 9. Luciano Succi itd. Najboljši Binni je vozil povprečno 32.500 km na uro. Tekmovalci so nazaj grede iz Ljubljane vozili nekoliko hitreje, kakor pa do Ljubljane.

Prvi dirkač na cilju v Ljubljani

Veliki romarski shod na Zaplazu pri Čatežu

Vsakoletni veliki romarski shod na Zaplazu pri Čatežu bo v petek po Velikem Smarnu, torej 22. avgusta. Verniki že od nekdaj radi v velikem številu obiskujejo znano romarsko cerkev na Zaplazu. Kakor druga leta, se bo tudi letos apovedovanje začelo že ob dveh popoldne. Ob pol šestih popoldne bo nato iz Čateža sprevod na Zaplaz, kjer bo ob šestih romarska pridiga in pete litanije. Priložnost za spoved bo tudi zvečer na Zaplazu. V soboto zjutraj bo prva sveta maša ob petih, nato sveto obhajilo, nakar bodo romarske maše kakor vsako leto.

Izletnike opozarjamo, da je na Zaplazu vsako nedeljo sveta maša ob enajstih dopoldne. K tej službi božji prihaja vsako nedeljo večje število božjepotnikov. Z vseh strani Dolenjske prihajajo romarji, pa tudi od Ljubljane jih prihiti vedno več. Nedeljska služba božja na Zaplazu bo vsako nedeljo do oktobra, ko bo na Rožnovensko nedeljo zadnji večji shod na Zaplazu.

Z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 7.50, pridejo lahko izletniki ob pol desetih v Veliko Loko, od koder imajo lep sprehod po gladki cesti, ki vodi skozi senčnat gozd na ne previsoki Zaplaz, kamor pridejo še pred enajsto. Tudi iz St. Lovrenca vodi le 4 km dolga pot na Zaplaz. Romarji imajo priložnost za spoved vsak dan dopoldne v Čatežu.

Rdeči križ poroča

Na poizvedovalni oddelk Rdečega Križa je prišlo obvestilo o pogrešanju Ivanu Matelcu. — Svojce naprošamo, da se zglase v naši pisarni na Mikošičevi cesti 22b.

Pošto naj dvignejo: Furlan Ida, Resljeva 13; Gregore Anton, Poljanska c. 81; Hribar Ivanka, Zerjavova 50 (Tyrševa 100); Jazbec Kati, Komenskega 13; Juvan Tone, Šmartinska; Keršič, Društvena 7; Pahor Minka, učiteljica; Pete Olo, Ribniška 23; Potočnik Milka, Slomškova 17; Rožnik Marinka, učiteljica; Samec Janko, Povšetova 58; Simenc dr. Malka, Zaloška cesta; Škerjanc Ivan, Tabor; Tenzler Ljuba, Sv. Petra 43; Traven Iv., Sv. Petra nasip 59; Vrabl Mihaela, Gorška 129.

Zaradi odpreme pisma naj se zgleda v pisarni Anton Sader.

G. Ivo Kraje iz Starega trga je daroval RK 50 lir. Iskrena hvala.

Tri uredbe o državnih in samoupravnih uradnikih v Srbiji

Svet komisarjev v Belgradu je predpisal tri uredbe o ureditvi položaja državnih in samoupravnih uslužbencev. Prva uredba se nanaša na sistematizacijo mest v državni in samoupravni službi, druga na odstranitev iz državne in samoupravne službe vse nezanesljivih uradnikov, tretja pa na spopolnitev uredbe o ureditvi osebnih odnosov državnih in samoupravnih uslužbencev. Razen tega je svet komisarjev tudi predpisal spopolnitev uredbe o ureditvi službenega odnosa državnih, banovinskih in občinskih upokojencev. Zaradi izvedbe sistematizacije mest bo postavljen izredni komisar za personalne zadeve. Odvisnemu osebju bo prenehala služba 31. decembra t. l. Po tem roku se po osebje, ki bo ostalo v državni službi, lahko uporabljalo tudi izven njegove dotadanje stroke. Kdor nove zaposlitve ne bi hotel sprejeti, bo takoj odpušen iz službe ter bo pri tem izgubil vse pridobljene pravice.

Po drugi uredbi bodo odpušteni iz služb vsi internacionalisti; komunisti in masoni, kakor tudi vsi tisti, ki z njimi simpatizirajo, sodelujejo ali jih pa podpirajo. Nadalje vsi tisti uradniki, ki širijo lažnjive vesti in sploh z besedo ali dejanjem vnašajo zmedo ter motijo normalen razvoj nacionalnega čuta naroda. Prav tako bodo odpušteni vsi tisti, ki so nagnjeni h korupciji, zatevni saboterji, t. j. uslužbenci, ki so nemarni in brezvestni in v službi ne kažejo volje in vneme za skorajšnjo ozdravitev in obnovo Srbije, in končno vsi tisti, ki so s svojim delom doprinesli, da so državo in narod pogladi v nesrečno vojno z nemškimi Reichom.

Po tretji uredbi se pa razveljavljajo vse pogodbe uradnikov z državo, ki so imele daljši odpovedni rok kakor pa mesec dni.

Iz Trsta

Dalmatinska dvorana v muzeju. V zgodovinskem in umetnostnem muzeju v Trstu v Via della Cattedrale (pri Sv. Justu) je bila te dni odprta posebna »dalmatinska dvorana«. V tej dvorani so zbrani in razstavljeni vsi predmeti, ki se nanašajo na Dalmacijo ter so last muzeja, pa so bili dosedaj razvrščeni v sestavu raznih zbirk. V tej dalmatinski zbirki so razstavljeni obrtni izdelki, narodne noše dalmatinskih kmetov in mornarjev, slike, tisk, načrti mest itd.

Nove zanimivosti podzemeljske jame na Opčinah. Ogromna openska jama — največja podzemeljska dvorana na svetu, je dobila sedaj novo

SK Ljubljana : SK Hermes. V nedeljo, dne 17. avgusta popoldne vsi na igrišče Ljubljane, kjer bo borba dveh moštev za posest pokala. Igrali bosta moštvi Ljubljane in Hermes. Videli bomo zopet tekmo, ki bo vsebovala na eni strani borbenost in brzino, dočim bo na drugi strani prevladovala tehnika. Katera stran bo zmagala? To bomo videli na igrišču Ljubljane v nedeljo popoldne ob 17.30. Predtekmo igra mladina Ljubljane z mladino Svo-

bode ob 16. Cene so običajne.

Korenina surovosti

Pri vsej visoki vnanji ali materialni kulturi sedanjemu svetu srčne kulture silno manjka. Sola je nekje ne bi dosti, sicer bi dijaki srednje in visoke šole ne bruhali iz sebe bogokletstev, in to v tujih jezikih, kar je za slovenske dijake dvakrat škandal. Nad takim slovenskim inteligenčnim naraščanjem bi se bilo treba jokati; če ne jokati, se je moramo pa sramovati.

Pa tudi vsa vzgoja našega ljudstva je v tem oziru pomanjkljiva, enostranska.

Toliko šol, toliko društev, toliko časnikov, toliko predavanj, taka naprednost in civilizacija v vsem, — pa toliko surovosti!

En pojav surovosti je ravno preklinjanje v ane in grdo govorjenje, kvantanje. Koliko je tega med nami! Mnogo več kakor nekdaj, ko niso bili tako »izobraženi«. Ze domačih kletev imamo več kot dosti, a kjerkoli v tuji deželi slišijo naši ljudje kako kletev, ki je še bolj surova od naših, jo poberejo, domu prinesejo in po celi deželi raznesejo, da se popolnoma »udomačijo«. Po petju se pozna tiš, po govorjenju pa človek. Tlača ni treba videti, samo slišiš ga, pa veš, kateri je. Tudi ljudi je treba slišati, kaj in kako govore, pa veš, pri čem da si. In če po tem sodimo, ne moremo biti veseli in ponosni.

Poseben pojav surovosti je pijančevanje in z njim združeni izgrezi: ponočevanje, tuljenje, izvajanje, razgrajanje, pretepi in poboji. Ni samo med Slovenci tako, je drugod tudi. A po nekaterih drugih, zlasti južnih deželah, Italiji, Dalmaciji, nimajo manj vina, kakor pri nas, še več ga imajo in močnejšega, a take pijanosti in izgrediv v pijanosti, kakor pri nas, daleko ni. Ze na Notranjem in Primorskem je mnogo boljše kakor na Štajerskem in Dolenjskem.

Da je pa tako, v veliki meri zadeva krivda tudi inteligenca, razumnost. Prvič v tem, ker jih pijača sama posurovi, drugič, ker se je s to pijan-sko surovostjo kar sprijaznila: češ, kaj pa hočeš, tako je bilo pri nas vedno! To »razumnost« ne more razumeti, da bi bilo treba tu kaj temeljitega storiti. Ne čuti potrebe, da bi se v tem kaj pridlo spremenilo. Saj se prijatelji ljudstva veliko trudijo, da bi se ljudstvo kulturno in materialno dvignilo — a korenine zla ne vidijo, ali, če jo vidijo, grede večina nebržno mimo nje. Kaj se vse dela »za blagor ljudstva«? Kmetijstvo se na vse načine pospešuje, sadjarstvo goji, vinogradništvo zboljšuje, zadržuje ustanavljajo, pošiljnice pospešujejo, društva se vodijo, predavanja prireajo, igre uprizorjajo, telovadba goji, tečaj prireajo vsakovrstni — in vendar je med ljudstvom toliko surovosti, da, zločinov, da nas mora biti sram! Vzrok je v tem, ker se tudi sicer goji predvsem le umska in materialna kultura, srčna pa le tako mimogrede. Mnogi se zadovoljujejo z zunanjim »florencem«, res solidno kulturno delo pa se omalovažuje. Bika, ki divja po celi deželi, si nihče ne upa za roge prijeti, vse se mu spošljivo umika. Splošna kultura polagoma že tudi nekoliko srca blaži. A ob vsaki priliki bruhne v ljudstvu ukoreninjena surovost na dan. Ali niste videli, kakšni so bili naši možaki v jeseni leta 1939? Ali še pomnite, kako so se naši fantje obnašali ob naboru! Tujec, ki bi nas po tem sodil, mora misliti, da smo še celi divjaki. Kje je tista naša kultura, s katero se toliko ponasamo? Umska je, srčne ni. Civilizirani smo, kultivirani ne. Kje bo srčna kultura, če pa alkoholi-zem obvladuje vse naše življenje? In kdaj bo bolje, če pa inteligenca čuti tako malo potrebe, da bi se narod treznil? Če tega bika, ki tepta in ubija vse, kar je človeku blagega, le še naprej puste in pita, da lahko divja naprej? Dokler bo ta bik divjal dalje, teptal in mandral vse, kar je v ljudstvu dobrega in plemenitega, se narod ne bo dvignil iz svojega moralne nizine.

Moderno protialkoholno gibanje priča, da so posamezni med raznimi narodi čutili potrebo, narodo moralno dvigniti. Mado umevanja, če ne celo nasprotovanja temu gibanju od strani inteligenca, tudi katoliške, pa priča, da inteligenca — pri nas — večinoma ne čuti potrebe, narode in človeštvo dvigniti na višjo stopnjo morale. Zato pa je tako, kakor je!

atrakcijo. Dosedaj je bila preiskana in poznana samo glavna dvorana te jame, vendar so že dolgo vedeli, da ima dvorana še stranske prostore. Vhodi v prostore pa še niso bili preiskani, ker so izredno težavni. Te dni pa so raziskovalci jame odkrili vhod v sosednjo jamo, ki je dolga 78 metrov ter polna najkrajših kapnikov. Vhod v to jamo bodo razširili, da bo lažje dostopen ter bodo tudi novoodkriti prostore razsvetlili z električnimi napravami.

Razstava zračne obrambe zaprta. Te dni je bila zaključena razstava obrambnega poveljstva proti napadom iz zraka v Trstu. Razstava, ki je bila nameščena v dvorani Tergestes, je vzbujala izredno zanimanje ter je bil obisk naravnost rekorden. V polnem obsegu je dosegla svoj namen ter je vzbudila med tržaškim prebivalstvom čut varnosti in zavesti, da je storjeno vse, da napadi sovražnih letalcev ne morejo uspeti.

Vpisovanje v šole. Vpisovanje v ljudske, srednje in višje šole v Trstu se bo namesto 20. avgusta pričelo šele dne 1. septembra ter bo trajalo do 1. oktobra.

Iz glasbenega živelja. V Santa Margerita Ligure pri Genovi je bila serija koncertnih nastopov, pri katerih so sodelovali najboljši italijanski glasbeniki. Med drugimi je bil povabljen k sodelovanju tudi znani Tržaški trio De Rosa, Zanettovich, Lana, poleg njih pa še sopranistka Alba Anzelotti. Tržaški muziki so nas presenetili dne 6. t. m. z izbranim programom. — V Trstu se sedaj spominjajo tridesetletnega delovanja tržaškega domačina, dirigenta Uga Tomičiča v Berlinu in v drugih mestih Nemčije. Maestro Tomičič ima v Berlinu znano operno šolo, poleg tega se udeležuje kot dirigent in pianist.

Nesreča ne potiva. V Via Conti se je zaletel težko naložen tovorni avto v zid ter ga podrli. Avto se je močno razbil, vozač pa je ostal nepoškodovan. — Na strmi cesti iz Opčin v Trst je zletel s kolesa 42 letni Jakob Rigotti ter obležal s pretresenimi možgani in drugimi poškodbami. — 69 letnemu kovaču Mihaelu Kuretu je padlo na nogo težko železo ter mu jo zlomilo. — Tramvaj je podrli na tla 49 letnega trgovca Maksa Candolina na via Carducci ter ga poškodoval. — Roko si je zlomil 8 letni Rino Teniz iz via Roma 28, ki se nahaja na počitnicah v Trebiču. — Z vrelim mlekom se je oparila 17 letna Hermina Lionello v via Belli 17 ter zadobila nevarne opekline. — Z 12 m visokega drevesa je treščil na tla 12 letni Remigij Pizjin iz Tržiča ter obležal s smrtonosn-varnimi poškodbami. Vsi ponesrečenci so bili prepeljani v tržaško bolnišnico.

Naročite „Slovenčev koledar“!

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 17. avgusta: 11. pobinkoštna; Hiacint, spoznavalec; Julij, mučenec; Mamant, mučenec.
Ponedeljek, 18. avgusta: Helena, cesarica in vdova; Agapit, mučenec; Klara, devica; Flor, muč.
Torek, 19. avgusta: Janez Eudes, spoznavalec in ustanovitelj reda; Ludvik Tuluški, škof; Tekla mučenica.

Novi grobovi

† V Krškem v župnišču je umrla dobra blaga mama Ana Kurent, stara 73 let. Bog ji daj večni mir. Svojem naše sožalje!

† V Ljubljani je v soboto umrl sodni uradnik 6. skupine g. Josip Turk, ki je dolga leta vodil registre in pisarno trgovskega oddelka na ljubljanskem okrožnem sodišču. Pokojnik je bil rojen dne 20. junija 1876 v Gor. Brancu pri Sežani. Pred 45 leti je nastopil svojo prvo službo kot sodni uradnik pri takratnem okrajnem sodišču v Sežani, nato je bil premeščen v Pluj in od tam leta 1922. k okrožnemu sodišču v Ljubljano, kjer mu je bilo poverjeno vodstvo omenjenega oddelka. Pokojnik je bil miren in vester uradnik. Bil je vedno odlično ocenjen. Pogreb pokojnika bo v ponedeljek, 18. t. m. ob 15 iz kapele sv. Andreja na Zalah na pokopališču k. Sv. Križu. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Osebnosti

— Diplomiran je bil z odličnim uspehom na monakovski državni glasbeni akademiji gospod Stanko Prek, priznani slovenski kitarist. Iskreno čestitamo!

— Poročila sta se v cerkvi sv. Jakoba gđ. Hvale Anica, uradnica uprave »Slovenca«, in g. Podrekar Janez. Mladoporočencema želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

— Poročila sta se v Oslju g. Petrišič Avgust, meščanskošolski učitelj v Ljubljani, in gđ. Koren Marija, meščanskošolska učiteljica v Ljubljani. — Obilo sreče!

Omejitev avtomobilskih voženj

Ker so prispela na Visoki Komisariat številna vprašanja, ki se tičejo avtomobilskih voženj, se opozarja, da se odredbe uradnega ukaza št. 56 od 12. julija 1941-XIX ne nanašajo na tovorna vozila za prevoz blaga. Ta avtomobilska vozila se lahko svobodno gibljejo tudi v nočnih urah in ob nedeljah ter praznikih ter morejo oditi iz Ljubljanske pokrajine brez posebne dovoljenja. Pač pa je prepovedano prevažati ljudi, razen tistih, ki morajo spremljati natovarjanje in iztovarjanje blaga, in razen lastnika blaga.

— Vsem naročnikom Slovencec bomo tudi letos ustregli z izredno lepo knjigo »Slovenečev koledar«, ki bo stal za naročnike lista le 9 lir in 2 liri za pošiljatelne stroške. Koledar bo obsegal zanimive zgodovinske sestavke, leposlovne ertice, pesmi, koristna navodila za našega kmeta, delavca, trgovca za naše gospodinjice, katerim bo z nasveti pomagal pri njihovih kuharskih prizadevanjih. — Koledar bo verna slika današnjega časa. Naročite ga takoj pri zastopniku v Vašem kraju, ali pa kar po pošti, ko plačujete naročnino za »Slovenec«.

— Na škofjski klasični gimnaziji v Ljubljani (Poljanska cesta 6) bodo popravni izpiti v torek, 26. avgusta. Začetek ob 8. uri. — Ravnateljstvo.

— Strojepisni tečaji — novi — prične 18. avgusta. Zavezuječi prospekt: Christofor zavod, Ljubljana, Dobrebranska 15.

— Nove navedbe Visokega Komisarja. V »Službenem listu za Ljubljansko pokrajino« so izšle naslednje tri navedbe Visokega Komisarja: »Ureditev porabe in prodaje žitnega pridelka.« »Določbe za uvedbo in voditev registra prebivalstva v občinah Ljubljanske pokrajine« in »Spremembe nekaterih postavk carinske tarife«.

— »Casa«, št. 5-6 revije Leonove družbe je izšla. Ima naslednje vsebino: Kraljevi ukaz. Kronika; Papeževa poslanica po radiu ob 50. obletnici okrožnice Rerum novarum; R. Ložar: Stavbe na kolih in keramika zvončastih čas; dr. J. Schöndorfer: Današnja duševna podoba religioznega človeka; Tine Logar: Ahanje in nepoudarjeni vokalizem v horjulemskem govoru; dr. Ehrlich, Razvojna teorija. Ocenjuje se sledeče knjige: A. Ušeničnik, Izbrani spisi VII. zv.; Razprave Akademije znanosti in umetnosti (pravni razred); Nahtigal, Euhologium synaiticum; Gogala, Uvod v pedagogiko; Zajc, Problematika inteligentnostnih tekstov; Maklekov, Kriminalna etiologija; Pedagoški zbornik; Kette-Koblar, Zbrano delo; L. Novy, Temna vrata; Bevk, Mlada njiva. — »Casa« stane letno 25 lir. Vse naročnike, ki so spremenili naslov, prosimo, naj novi naslov naznanijo upravi na Miklošičevi cesti 7-L. Zamudnike nujno prosimo, naj poravnajo svoj dolg. Ker imamo še vse letošnje številke, sprejemamo tudi nove naročnike. — Uredništvo in uprava »Casa«.

E stata ripresa la vendita della "SAN PELEGRINO", garantizata acqua minerale

Obnovljena je prodaja „SAN PELLEGRINO“ garantirane mineralne vode

Deposito generale Glavna zaloga pri

E. GEROVAC

LUBIANA LJUBLJANA

Kolodvorska 8

— Vincencijeva konferenca za akademike prosi za darove, da bo mogla podpirati s hrano in stanovanjem mnoge akademike in druge študente, ki so ostali v Ljubljani. Sedaj med počitnicami zbiramo tudi sredstva za jesen, ko bo začetek novega šolskega leta in bo prišlo v Ljubljano mnogo akademikov in študentov. Imena darovalcev bomo objavili v časopisu. Se priporoča: Vincencijeva konferenca za akademike — Semeniška ul. 2/II. Št. ček. računa 15.838.

— Starši — dijaki. Staršem, ki iščejo za si-nove-dijake stanovanja, priporočam dijaški internat »Učiteljski dom«, Ljubljana-Siška, Zibertova ul. 27. Podrobna pojasnila in prospekte daje uprava. Oglasite se za nje v domu, odnosno pišite, da Vam jih pošljemo. Oskrbnina zmerna. S spoštovanjem Ljubo Dermelj, upravnik.

— Vpis na Dr. Trgoško akademijo v Ljubljani. Prijave za vpis v I. razred sprejema direktorica do 28. avgusta. Sprejemni izpit iz francosčine za absolutne meščanskih šol je ukinjen. Popravni izpiti bodo 30. avgusta po sporedu, ki je razglašen na uradni deski. Vpisovanje v vse štiri razrede bo

1., 2. in 3. septembra od 9 do 12. Podrobnosti na uradni deski.

— Vsakoletno žegnanje pri Treh farah pri Metliki bo v običajni obliki na Jernejevo nedeljo, dne 24. avgusta. Tri fare so najbolj obiskana Marijina božja pot v Belokrajini. Pridimo torej tudi letos in iščimo zase in svoj narod tolažbe in moči pri Mariji sedem žalosti.

— 25. letnico smrti Nazaria Saura so slovesno proslavili v Kopru. Dopoldne je bila slovesna zadušnica, zvečer ob 20. pa je tržaški škof msgr. Santin blagoslovil Saurin spomenik, ki stoji v Kopru, tržaški župan Ruzzier pa je imel slavnostni govor. Slovesnosti so se udeležili vsi predstavniki istrske province.

— Strela je udarila v sredo, 13. avgusta ob en četrt na 15. ur v zvonik podružne cerkve sv. Martina v Zalogu, župnija Prečna. V hipu je ožen obel zvonikov streho, ki je bila s »šinitelne« pokrta. Če bi ne bilo hitro pritekli vaščani s škafi vode in nato še člani prečnega gasilnega društva, bi bil ožen obel še cerkvenega streho. Z veliko požrtvovalnostjo so gasilci zelo spretno in hitro uredili brzgalno in v visoko stolpa reševali močne curke vode. Z veliko vneto so reševali cerkvene stvari italijanski vojaki. Zvonovi so ostali nepoškodovani. Obok nad zvonovi ni pustil ognja blizu. Pač pa je veliko pobite opeke na cerkveni strehi. Škode je za 20.000 lir. Soseska je prav majhna in revna, zato bodo primorani prositi pomoči tudi drugje.

— Kobilu je odpeljal. G. župniku v Prečni je nekdo iz hleva odpeljal kobilu, ki ima kopito leve zadnje noge belo, na prsih 3 cm široko brazgotino; na čelu ima lepo belo zvezdo; tudi čez smrček ima belo liso. Je srednje velika, močna in dobro rejena. Kdor bi vedel, kje je, naj sporoči; dobil bo nagrado.

— Fotografiska razstava v Opatiji. Te dni je bila v Opatiji slovesno odprta fotografiska razstava »Kvarner« v fotografiji. Razstava obsega izredno bogato zbirko fotografij, ki predstavljajo življenje Kvarnera in njegovega zaledja. Prevladujejo pokrajinski in folklorni motivi, ki predstavljajo predvsem lepote opatijske riviere z njenimi kopališči, motive z Raba, Krka, Bakra, iz doline reke Kolpe in iz Dalmacije. Zelo veliko slik so razstavili člani 1. armade, ki so imeli sedaj največ priložnosti spoznavati življenje in krasote krajev, ki jih je italijanska vojska zasedla.

— Električna namesto petroleja v ribolovu. Oblasti so podvezle propagandno akcijo med tržaškimi ribiči, da bi začeli uporabljati pri ribolovu namesto petroleja električne svetilke. Lov sardel, škombrov in mnogih drugih rib, ki so za ribolov najvažnejšega pomena, se vrši ponoči, ob svitu močnih luči, ki mečejo vso svetlobo z reflektorji v globino ter privabljajo ribe v mreže. Ribiči uporabljajo zato posebno svetilko na petrolej. Danes pa je ribolov z lučmi otežkočen zaradi zatemnitvenih predpisov. Nove električne svetilke, ki dobivajo energijo iz baterij, pa so konstruirane tako, da jih spuste ribiči po kablu v vodo ter svetijo samo pod vodo. Močnejša luč privabi še več rib kakor petrolejska, ki gori nad vodo, obenem pa je takšna svetiloba za letalca nevidna ter se lahko vrši ribolov vedno. Država plača ribičem, ki si nabavijo električne podvodne svetilke, 20 odstotkov nabavne cene.

— Medicinska klinika v Ljubljani začne s sprejemanjem bolnikov v ponedeljek, dne 18. t. m. Bolniki se sprejemajo preko ambulance Medicinske klinike, ki se nahaja v novem paviljonu na Zaloški cesti št. 2. Ambulanca posluje razen ob nedeljah in praznikih vsaki dan dopoldne od 10. do 12. ure. Predstojnik medicinske klinike profesor dr. Karel Lušický.

— Išcem kobilu črno rjave barve, lahka, srednje velika, na čelu malo belo liso, velikost 150/164, 7 let stara, griva in rep črna in dolga. Na željo pošljem fotografijo kobile. Oddana 10. 4. 1941 pod št. 329 (če je številka vžgana ni znano) 38. konj. divizionu v Vižmarjih, ki je bil razpuščen v Kozjem pri Rajhenburgu. Nagrada 400 Lir. — Javiti drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

Ljubljana

1. Trnovčani! V nedeljo, 17. avgusta gremo k Materi božji na Dobrovo, kjer bomo prosili Marijo za mir. Ob 9 bo skupna vs. maša, po maši pa pete litanije. Pri maši in litanijah bo ljudsko petje, peli bomo znane evharistične in Marijine pesmi. Trnovčani, udeležimo se nedeljske pobožnosti na Dobrovo polnoštevilno. Ker ni na razpolago avtobusov, gremo na Dobrovo peš, s kolesi ali z vozmi. Na Dobrovo moramo biti še pred 9, ker se bo sv. maša pričela točno ob 9.

1. Prijave za vpis na Abiturientski tečaj Trgovinsko-industrijske zbornice na Dr. Trgoški akademiji v Ljubljani sprejema direktorica Trgovske akademije vsak dan do 27. septembra. Predavanja se prične 1. oktobra ob 8.

1. Učiteljski zbor I. mešane ljudske šole v Ljubljani-Vič je daroval 130 L. Učiteljskemu odboru za socialno pomoč namesto venca na grob umrle tovaršice g. Antonije Stritof. Iskrena hvala!

1. Zobozdravnik dr. Egon Bassin zopet redno ordinira.

1. Urejen glavni vhod v vseučiliško knjižnico. Glavni vhod v vseučiliško knjižnico je iz Turjaške ulice, ki je sama po sebi neznatna in razmeroma tudi ozka. Prav zaradi tega veliki portal knjižnice ni prišel do prave veljave. Najbolj pa je motilo dejstvo, da ob knjižnici sami ni bilo niti hodnika za pešce. Sedaj so odstranili tudi ta nedostatek in ob vsej Turjaški ulici na knjižnični strani postavili robnike za hodnike. Pred portalom samim pa so zgradili betoniran hodnik, kjer praktično poživljajo na vsaki strani glavni trakt še trije stebri iz umetnega kamna. Betonirani hodnik je vodoraven, medtem ko je hodnik ob knjižnici precej nagnjen. Zato se priključuje betonirani hodnik na spodnji strani z dvema stopnicama in hodnik ob knjižnici. Tako urejeno Turjaško ulico prav sedaj posipajo z debelim gramozom, nakar jo bodo zvaljali in katranizirali, tako da bo tudi ta zveza dokončno urejena.

1. Ajda pred univerzo. Po prvi žitni žetvi so mnogi hiteli posejati njive z ajdo. Pred univerzo na malem otoku, kjer so eicer pod skrbnim vodstvom vrtnarja cvetele indijske kane, je sedaj vsejajana ajda, ki prav dobro raste in že cvete. Zadnji naliv jo je nekoliko potlačil, toda kmalu si je opomogla.

1. V Ljubljani umrli od 8. avgusta do 14. avgusta 1941. Benkovič Ivan, 66 let, ravnatelj zemlj. knjige v p., Postojnska ul. 14; Oberšek Josip, 65 let, zvančnik dr. žel. v p., Hradeškega cesta 32; Pezdur Franc, 69 let, delavec tob. tov. v p., Vič 95; Vidic Marija Ana, roj. Mohar, 67 let, vdova žel. zvan., Vodovodna c. 7; Kosce Mihael, 67 let, sreški šolski nadzornik v p., Vidovdanska c. 9; Polj-

šek Elizabeta, roj. Strmšek, 71 let, vdova hišn. posestnika in gostilničarja, Smartinska cesta 22. V ljubljanski bolnici umrli: Florjančič Franc, 66 let, mehanik, Sv. Florijana ul. 19; Juvan Ivana, 60 let, delavka tob. tovarne, Koseze 1, Ljubljana; Bezlag Franc, 32 let, delavec, Cesta v zeleni log 37; Zupc Marija, 58 let, posestnica, Iška vas 82, pri Ljubljani; Schulz Josipina, roj. Ban, 47 let, žena stroj. ključavničarja, Mesarska ul. 8; Selevšek Jožeta, 30 let, žena biv. narednika, Št. Vid nad Ljubljano.

Dr. Fr. Debevec redno ordinira

1. Zanimivosti z živilskega trga. V soboto je bilo na trgu mnogo jurčkov ali gobanov. Gospodinjje so že ob zgodnjih jutranjih urah oblegale vse prodajalke gob, ki so prihajale v Ljubljano iz ribniških in kočevskih krajev, ker so v tamošnjih gozdovih gobe letos prav dobro uspele zaradi velike mokrote in nato sledečega lepega in sočnega vremena. Gobe so bile po običajnih, od tržnega urada določenih cenah. Ker je sedaj prostor pred kresijo ob Ljubljani zagrajen, so semenarice preselili na prostor pred semenišče na Vodnikovem trgu, kjer so sicer prodajali razno sadje iz domačih krajev. Ribniški prodajalci suhe robe so dobili prostor ob stolnici pri semenišču. Živilski trg je bil dobro preskrbljen z zelenjavo in raznim sadjem.

Radio Ljubljana

Nočoj ob 9.10 bo v radiu prvi del predavanja prof. Umberta Urbanija: Slovenski slikarji. — Fran Tratinik, prvak med ekspresionisti.

Nedelja, 17. avgusta: 8 napoved časa — Poročila v slovenščini — 8.15 poročila v italijanski — 8.30 orgelski koncert iz neapeljske bazilike — 11.15 peti maša iz bazilike v Firenci — razlaga evangelija v italijanski (p. Evzebij Zappaterreni) — 12.15 razlaga evangelija v slovenščini (p. Kristofor Sekovanič) — 12.30 poročila v slovenščini — 12.45 razna glasba — 13.15 napoved časa, poročila v italijanski — 13.15 uradno vojno poročilo v slovenščini — 13.17 »Belo in črno«, fantazija — orkester pod vodstvom mojstra Petralia — 14.15 poročila v italijanski — 14.15 slovenski vokalni kvintet in kmečki trio: slovenska glasba — 14.45 poročila v slovenščini — 17.15 inž. Jakob Ferjan: Reja mlade živine, kmetijski predavanje v slovenščini — 17.35 koncert tenorja Antona Sladoljeva — 19.30 poročila v slovenščini — 19.45 opereta glasba — 20. napoved časa, poročila v italijanski — 20.20 komentarji k dnevnim dogodkom v slovenščini — 20.30 koncert operetne glasbe: radijski orkester pod vodstvom Draga Marija Šijanica s sodelovanjem sopranistinja Ksenije Vidaličeve — 21.15 prenos iz Salzburga: 3. dejanje Mozartovega Figara — 22. pogovor v slovenščini — 22.10 koncert violončelista Luigija Chiarappa, pri klavirju Enrichetta Petacci — 22.45 poročila v slovenščini.

Ponedeljek, 18. avgusta: 7.30 poročila v slovenščini — 7.45 petje in melodije. Med odmorom ob 8. napoved časa — 8.15 poročila v italijanski — 12.30 poročila v slovenščini — 12.45 komorna glasba — 13. napoved časa in poročila v italij. — 13.15 uradno vojno poročilo — 13.17 orkestralna glasba — 14. poročila v italij. — 14.15 radijski orkester pod vodstvom Draga Marija Šijanica: slovenska glasba — 14.15 poročila v slov. — 17.15 koncert dvojice Urban-Bagni — 17.40 koncert pianista Pasinija — 19. tečaj italijanske, vodi prof. dr. St. Leben — 19.30 poročila v slovenščini — 19.45 simfonična glasba — 20. napoved časa in poročila v italij. — 22.20 komentarji k dnevnim dogodkom v slov. — 20.30 zbor ljubljanske Glasbene Matice pod vodstvom Mirka Poliča — 21. razna glasba — 21.30 filmska glasba — 22. koncert pod vodstvom majorja Cilaroca — 22.45 poročila v slovenščini.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote do 20. ponedeljka do 8 zjutraj mestni višji zdravnik dr. Ačkin Marjan, Korytkova 18, telefon št. 36-24.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Murnayer, Sv. Petra c. 78; v ponedeljek: mr. Sušnik, Marjin trg 5; mr. Kural, Gosposvetska cesta 10 in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Poizvedovanja

Izgubil sem listino z raznimi dokumenti od Hrastja do Fužin. Prosim najditelja, da jo vrne proti dobri nagradi. Bizjan Franc, Smartno ob Savi

Mokronog

Zalostna Mati božja na Zalostni gori, h kateri so se zatekali naši predniki v težkih časih turških vpadov, nas tudi danes vabi pod svoje okrilje. Letošnji »Jernejev šod« bo v soboto, 23. in v nedeljo 24. avgusta. V soboto ob 3 pridiga pri kapelicih, ob 6 pred cerkvijo, nato v cerkvi litanije in spovedovanje. Zjutraj ob 7. uri na prostem pridiga in sv. maša. Drugi šod bo 20. in 21. septembra. Pohitimo k Tolaščini žalostnih, da si izprosimo njeno pomoč in varstvo.

Novo mesto

Zrtev nepredvidnega kolesarja. Na cesti blizu Črnomlja se je neki kolesar zaletel s tako silo v 63 letnega posestnika Janeza Butalo iz Butoraja pri Črnomlju, da se je ta vsled sunka prevrnil po ileh in si pri tem zlomil desno roko. Butala je po nesreči prišel v kandijsko bolnišnico, ker mu zdravljenje poškodovano roko.

Uprava samostana Pieterje bo dne 21. t. m. na javni dražbi prodala svoje posestvo na Golem, k. o. Gradisce in v Vinivruh, k. o. Bela cerkev. Potrebno je takojšnje plačilo ali vsaj po preteku enega tedna v samostanu Pieterje. Če dražba 21. t. m. ne bo končana, se bo nadaljevala naslednjega dne.

Vsa pečarska dela prevzema in izvršuje Brezovar Alojz, pečar, Kandija, Sukljetaova cesta 28. Gostovanje mariborskih gledaliških igralcev. V torek in sredo bodo mariborski gledališki igralci v Prosvetnem domu gostovali z dramo »Via Mala«. Predstavi se pričeta vsakikrat ob pol 8. Vabimo vso kulturno novomeško javnost, da dvorano pri obeh predstavah napolni.

Vesti iz ženske bolnišnice. V novomeško žensko bolnišnico se je zateklo nekaj oseb, ki so postale žrtve raznih manjših nezgod. 31 letna Olča Madro iz Ljubljane si je pri veslanju na Krki poškodovala roko, 4 letna Marjetica Hlade, hčerka sodnega pristava iz Novega mesta, se je poškodovala pri igranju, 5 letna Pepca Rajerjeva iz Občin pri Dobrniču je padla pri mlatalnici; za seboj je potegnila tudi težko desko, ki ji je padla na nogo in ji jo zlomila. S težjimi notranjimi poškodbami

so pripeljali v bolnišnico enoletnega Franca Tomžiča iz Podturna pri Toplicah; fantek je padel pod konje in pri tem dobil notranje poškodbe.

Uradni dan Prevodnega komisarja. Posestnike novomeškega okoliša opozarjamo, da ima Prevodov komisar za odkup kladne živine g. inž. A. Marolt uradne dneve le ob sobolah od 8-12; ostale dni je po večini na potovanjih. Na to opozarjamo vse kmalu, da si ne bodo delali nepotrebnih in brezuspešnih potov.

Iz Goriške pokrajine

Spomenik na Bogatini. Pri neki letošnji zimski vojaški vaji v tolminskih hribih je plaz zajel večjo skupino vojakov od takozvane »Guardia di frontiera« in jih zasul. Rešila ekspedicija, ki je iz Tolmina prihitela na pomoč, je nekaj ponesrečenec rešila, drugi so bili pa že našli smrt pod ledeno odejo. Tovariši so jih izgrebli in so bili nato častno pokopani. V spomin na pretresljivo nezgodo in na mlade žrtve, ki so izgubile življenje v izpolnjevanju vojaške dolžnosti, so te dni odkrili da Bogatino lepo spominsko znamenje. Svečanosti je prisostvoval tudi poveljujoči general Zanoni.

Lov na ptice prepovedan. Grda in škodljiva razvada loviti in pobijati ptice pevce in druge drobne krilate, ki je bila zelo razpasena, je zadnja leta vedno strožje zabranjena. Te dni smo čitali n. pr. naznanilo, da je z 11. avgustom v krmskem okraju odprt lov na jerebice, jamske golobe, grlice, divje race in slične povodne ptice. Temu naznanilu je dodan sledeči opomin: Prepovedano je pobijanje in lovljenje lastov, slavev, taščic, kraljičev, palčkov, sinitic, žoln, škrančkov, netopirjev in ponočnih prhutarjev! — Hvalevredno prepoved prav toplo pozdravljamo in samo želimo, da bi se točno izvajala.

Šod sv. Lovrenca, farnega patrona, so v Lokavcu pri Ajdovščini v nedeljo, 10. avgusta z vso slovesnostjo praznovali. Dekleta iz vse župnije so farno cerkev spremenila v pravi gaj. Procesija z Najsvetejšim je potekla v najlepšem redu ob častni udeležbi mož, fantov in vrlih deklet. Članice Marijine družbe so ta dan z g. župnikom-ustanoviteljem obhajale 30 letnico ustanovitve. Delavni g. župnik Henrik Černigoj vodi duhovno življenje v lokavski fari že nad 82 let. Bog ga ohrani še dolgo let zdravega in vedrega!

Iz Spodnje Štajerske

Prvi koncert za tovarniško osebo v Mariboru. Na pobudo obratovodje Hutterjeve tekstilne tovarne, industrijaleca Hutterja, je urad za ljudsko izobrazbo pri štaj. dom. zvezi priredil v ponedeljek, 11. t. m. v Hutterjevem podjetju prvi delavski koncert. Posamezne glasbene točke je zbranim delavstvu pojasnjeval kapelnik Adolf Siege. Okrožna hranilnica v Trbovljah. Z odlokom šefa civ. uprave je v Trbovljah ustanovljena okrožna hranilnica za področja Trbovlje, Hrastnik in Zagorje.

Zboljanje pasme lovskih psov. Lovska oblast je pozvala vse spodnještajerske lovce, da morajo prijaviti vse svoje lovskie pse; prijava ima to svrhu, da bodo odstranili vse nesposobne lovskie pse in jih nadomestili s psi dobre pasme.

Radi svinjske kuge so prepovedani svinjski sejmi v Mariboru.

Semestri na nemških univerzah. Prosvetni minister je že sedaj določil tri prihodnje semestre na nemških visokih šolah. Zimski semester traja v šolskem letu 1941-42 od 3. novembra do 28. februarja, letni od 9. aprila do 31. julija in zimski semester 1942-43 od 2. novembra do 27. novembra.

Iz Hrvatske

Stalna italijansko-hrvatska komisija za urejevanje vseh vprašanj med obema sosednima državama ima svoj sedež na Reki.

Poglavnik je kot vrhovni poveljnik vseh ustave izdal posebno odredbo, s katero je na vsem področju neodvisne države Hrvatske razrešil vsake dolžnosti vse ustaške stožernike, logornike, tabornike in njihove pobočnike. Ustaške organizacije morajo ostati še nadalje organizirane, ne smejo pa delovati, dokler ne bodo imenovani novi funkcionarji.

Člani poglavitnikove telesne straže pozvani v Zagreb. Poveljnik poglavitnikove telesne straže A. Moškov je pozval v Zagreb vse člane poglavitnikove telesne straže.

Narodne Novine objavljajo uredbo o ustanovitvi bibliografskega zavoda v Zagrebu.

V borbi s četniki je padel v okolici Glamoša poročnik in ustaša Mato Kukrič.

Razprava proti prejšnjemu uredniku »Hrvatskega dnevnika« Mirku Glogjariću zaradi njegove knjige »Masonerija na Hrvatskem« je zopet odložena zaradi zasilnih slučajev nekatereh novih pri. Med drugim bodo na prihodnji razpravi zaslišani številni policijski organi, ki so svojočasno napravili preiskavo v prostorih masonskih lož in popisali vse masone, na prejšnjih razpravah jih pa bivši ban dr. Subašić ni maral razrešiti uradne tajnosti.

V Daruvarju, kakor tudi v ostalih hrvatskih mestih, morajo zginiti vsi srbski napisi. Novi napisi morajo biti v čisti hrvaščini.

Iz Belgrada

Uredba o bivanju in kontroli tujcev. Svet komisarijev je predpisal uredbo o bivanju in kontroli tujcev. Po tej uredbi mora imeti vsak tuji državljani, ki prebiva na ozemlju nemškega vojaškega poveljnika v Srbiji, potni list. V Srbiji lahko stanuje v tistem mestu, za katero mu je bilo izdano potno dovoljenje. Po prihodu v Belgrad ali pa v kako drugo srbsko mesto se mora takoj osebno prijaviti najbližji policijski oblasti.

Prosvetno ministrstvo ima sedaj 6 oddelkov. Svet komisarijev je predpisal uredbo o spremembi uredbe o ureditvi prosvetnega ministrstva. Po tej uredbi se prosvetno ministrstvo deli na Obči oddelek, Oddelek za srednje šole, Oddelek za narodne šole, Oddelek za pouk, Oddelek za pospeševanje vzgoje naroda in Oddelek za pouk nemškega jezika.

Ban Drinske banovine Ilija Popović, ki ima svoj sedež v Užicu, je v zvezi s komunistično akcijo dal dopisniku »Novega Vremena« izjavo, v kateri pravi, da je poostrel vse ukrepe za varnost ljudstva v banovini. V izjavi tudi najodločneje obsoja zločinsko početje brezvestnih saboterjev in poudarja, da se njihove akcije nihče ne boji in da bodo proti njim povsod, tako oblasti kakor ljudstvo še ostreje nastopali.

»Novo Vreme« poroča, da so komunisti ubili v Stublinah pri Obrenovcu kmeta Milivoja Jadrenina. Tega kmeta so bili komunisti prvotno pregovorili, da je z njimi pobegnil v gozdove, ko pa je zvedel za njihove prevarne načrte, jih je zapustil in se prijavil oblastem. Nekaj dni za tem so se komunisti nad njim maščevali. Ponoči so ga poiskali na domu in ubili.

Borba med četniki in komunisti. »Novo Vreme« poroča, da se je v nedeljo, 3. avgusta, vodila na področju grabske občine v dragačevskem okraju borba med skupino četnikov in komunisti. V borbi sta padla dva četnika in štirje komunisti. Izgleda, da so imeli komunisti tudi več ranjenih, katere so pa odveliki s seboj.

ZA DRUŽINO IN MLADINO

Pazite ob vročini na prehrano in obleko

V času velike vročine sta bistveni točki našega življenja skrb za obleko in prehrano. Zrak in svetloba sta regulatorja temperature v človeškem organizmu. Zato je zelo važno, kako se prehranjujemo in oblačimo, da vzdržimo v telesu potrebno ravnovesje in se na ta način očuvamo nevarnosti. Izkušnja uči, da prekomerno uživanje pijače zviša krvni tlak in poveča delovanje srca. Pomanjkanje tekočine pa zopet ustvarja v organizmu neprijetne občutke, ki se jim pameten človek lahko izogne.

Dieta ne pospešuje krvnega obtoka, ampak ga ustavlja. Delovanje želodca, obisti in črevesja se poleni; prebava torej ni več normalna. Vse to je treba pri določanju diete upoštevati. Najbolj priporočljiva so živila, ki vsebujejo mnogo kisline. Sem spadajo solate, kisle sadje in mladi paradizniki, ki so v tej vročini posebno dobri in razbremenilni. Tudi hladno sadje je izvrstno. Mesa se naj ljudje po možnosti izogibajo. Vročina ga ne prenese, ali pa nastanejo neprijetne posledice. Meso je težko prebavljivo in porabi mnogo želodčne kisline.

Za pijačo sta najpriporočljivejša malinovec in citronada. Sladoleđ učinkuje razbremenilno le na jezik in usta. Njegov učinek pa ni trajen. Mrzlo pivo je dobro, lahko vino s slatino tudi. Alkoholne pijače učinkujejo povoljno le mimogrede in so bolj iluzoričnega značaja. Pozneje se to nad pivcem masčuje.

Najvažnejši toplotni regulator je koža. Pra-

vilo je torej, da bodi koža kolikor mogoče prosta. Hlače naj bodo široke, bluze ohlapne. Tudi dame naj upoštevajo ta načela.

Direktna sončna svetloba pa povzroča rada hiperemijo zgornjih delov života. Posledica tega je čisto sončarica, ki se pojavlja v lažji in težji obliki. Ena najvažnejših nalog poletne higijene je torej odvržanje krvi od glave. Da se to doseže, se moramo umivati. Jako dobro denejo kopeli nog.

Oči ščitimo pred soncem z barvastimi očali — bodisi zelenimi ali dimastimi. Kdor lahko hodi brez klobuka, naj se ne pokriva, kdor tega ne prenese, naj si omisli lahko pokrivalo. Zelo dobro učinkuje polaganje mrzlih krp na tilnik in vrat, mrzle kopeli za roke, masaža z ledom po celem životu in posebno v bližini srca.

Voda je najnaravnejša obramba pred veliko vročino. Vendar ni misliti, da je dobro, če ležiš nepretrgoma v vodi. Najkoristnejše je, če se najprej sončiš, potem greš v vodo in to ponavljaš, dokler ti prija. Preden greš v vodo, pa učinkujeto izvrstno mrzla prha, po kateri se otri z brisačo. Kdor rad leži ure in ure v vodi, naj se da prej zdravniško preiskati, če ne škodi to njegovemu organizmu. Med kopanjem ne jej in ne pij, temveč počakaj, da ostaviš vodo.

Športno udejstvovanje je v vročini zelo problematično. Niti veslanje ni koristno vsakemu. Športov, ki utrudijo, se izogibaj, če hočeš dobro samemu sebi in drugim.

(Upokojenec)

Rešitev težkih gospodinjskih zadev

Kisanje

po načinu kislega zelja, je jako priporočljivo. Zelenjava pridobi s tem dragoceno mlečno kislino in vitamini se ne izgubijo. Mimo navadnega zelja lahko še kisamo: fižol, čebulo, repo, korenje, kolerabo, cvetačo in zeleno. Kisanje se vrši skoraj v vseh primerih enako. Nekatero zelenjavo je treba potlačiti, da pride sok iz nje, drugih spet ne smemo tlačiti, treba je naliti raztopljene soli, ko na primer na cvetačo. Cvetače (le srednji del) damo v čisto posodo in jih polijemo s solno raztopino, ki mora stati nad cvetačami. Prav tako storiš s čebulo in fižolom.

Zelenjavo, ki jo je treba tlačiti, pomešamo s soljo in jo v posodi dotlej tlačimo, dokler ne stoji sok na vrhu. Nato pokrijemo s čistim prtom in obtežimo kak krožnik ali desko s kamnom (z granitom, peščenec ni pripraven). Zelenjava čaka tako v posodi 3-4 tedne v prostoru, ki ima 10-20 stopinj Celzija, potem pa v hladnejšem prostoru, kjer je 5-8 stopinj C toplote. Od časa do časa pogledamo, kako se zelenjava kisa in odstranimo smetano z vrha. Desko in kamen je treba dobro osušiti, preden ju položimo spet nazaj.

Da se kisanje pospeši, dodaš kislega, posnetega mleka in sicer pol litra v posodo 10 litrov.

Ko je kisanje končano, lahko uporabljamo dotično zelenjavo. Okisana zelenjava se prav tako uporablja za presno solato kot kislo zelje. Če komu ni všeč kisl okus, lahko dodamo malo mleka.

Za kisanje potrebuješ soli: za 5 kg zelja 75 gramov; za 5 kg cvetače 100-150 gramov; za 5 kg fižola 150 gramov; za 5 kg korenja 100 gramov; za 5 kg čebule 100 gramov; za 5 kg zelene 75 gramov.

Ko imaš mezgo, vkuhamo sadje, okisano zelenjavo, lahko začneš zelenjavo sušiti, zlasti fižol, gobe in prav tako jabolka, slive in hruške, kar storimo na soncu, v pečici ali peči za kruh. Mnogo prilik imamo, da si moremo kaj pripraviti za čez zimo, ko nam bo vse dobrodošlo.

Koleraba s krompirjem. Kolerabam osmukam srednje mlade liste in jih razrežem na rezance. Sadike same pa olupim, operem in skuham cele ali jih surove narežem na kocke ali na rezine. Na kocke ali na rezine samo tedaj, ako so sadovi mehki in ne olesneli. Olesenele dele skuham razpolovljene in jih, ko so skuhan, izstržem tako, da se olesenelo odloči in odstrani. Sadike in zelenje lahko kuham vsako zase, ali pa oboje skupaj. Ko je oboje skuhan, vržem na bledormeno prežganje, ki sem ga napravila iz malo masti, precej sesekljane čebule, zelenega petršilja in strok s soljo strtega česna. Potem zalijem z vodo, v kateri so se kolerabe kuhale, in s krompirjevo. Par olupljenih krompirjev skuham posebej in pretlačim pripešam kolerabam. Nazadnje dodam kolerabam scep popra. Pridatek čebule je varčevanje masti. Čebula vsebuje precej maslobo. Primešani krompir pa zgosti in ublaži jed. Kolerabe dam kot samostojno jed na mizo. Razredčene mi služijo kot prva jed namesto juhe. Zgoščene pa kot prikuha brez mesa.

Korenje kot prikuha. Korenje pri nas veliko premalo cenimo. Korenje vsebuje precej sladkorja in je zato zelo redilno. Korenja je več vrst. Po barvi je rumeno in rdečkasto. Po obliki kratko in podolgovato. Rdečkasto korenje je dobrega okusa in prijetno diši. Rumeno korenje pa je bolj redilno. Kratki kocieni imajo prednost pred podolgovatimi. Korenje kuhamo nepokrito, zato da pare, ki jih izhlapeva, izginja. Saj je znano, da ima korenje poseben duh. Koren olupim, operem in ga nastigram na repnem strgalniku in skuham v vreli, osoljeni vodi. V kozici razbelim malo masti, zarumenim malo sladkorja, pridenem sesekljane, zelene, peteršilja in pol žlice moke. V prežganje stresem korenje, še moko opražim in zalijem s kropom ali s krompirjevo. Serviram ga z graham.

»Oprostite, a gospoda doktorja delj časa ne bo, ima počitnice.«

»Nič ne de, saj je moja bolezen itak kronična; ga bom že pričakal.«

Mišek POŠTNI PILOT

XII.

Drzen beg

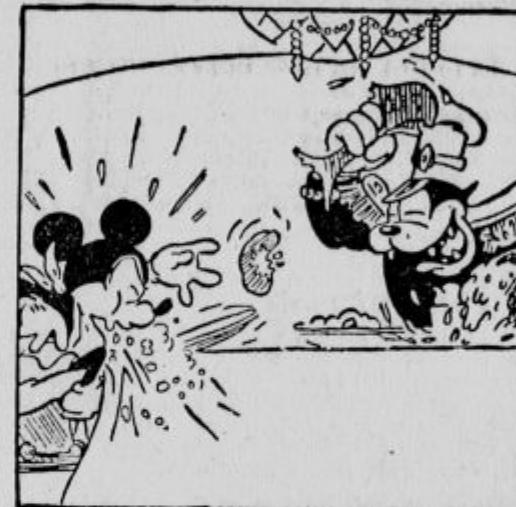
Slednjič je šel Svetožre h kosilu in je povabil Miška, naj gre za njim v njegovo zasebno dvorano. Mišek že dva dni ni imel ničesar v ustih, zato je bil tega povabila prav vesel.

»Fantič, je dejal Mišek, ko se je usedel k mizi, »ko bi ti vedel, kako sem jaz lačen!«

»Mislim, da ti bo všeč tak kruhek, ljubi moj gost!« je dejal Streel. »Zate nimam nič drugega.«

Mišek se ni obotavljal in je dal kosček hlega kruha v usta. Pa ga je koj izpljunil.

»Saj je poln vate!« je zavpil in pljuval dalje. Svetožre in Streel sta se kar zvjala od smeha in sta z veliko slastjo pojedla svojo jedčo.

»Oh, oh, oh,« se je oglašal Streel, »še zmeraj smeješ se,« sva mislila, da ti bova ustregla z vatiranim kruhom. Namreč, ko te bova vrgla dol na zemljo, bi imel vsaj želodec z vato podložen, da se ti pri padcu ne bi razpočil.«

G O B E

Gobna rižota. Razreži gobe na listke in hitro popari. Na masti zarumeni malo zrezane čebule in praži v tem odecene gobe. Ko so se nekaj časa dušile in osušile, prideni zhrisani riž, premešaj, zalij s kostno juho in duši dalje, da je vse mehko.

Gobova omaka: Osnažene, na listke zrezane in poparjene gobe, praži na masti z zrezano čebulo in zelenim petršiljem. Med tem naredi prežganje, stresi vanj predušene gobe, zalij s kostno juho, osoli, popraj, prideni nekaj kisle smetane in še nekaj časa duši. Isto omako napraviš tudi iz suhih gob, samo pred uporabo jih 2 uri namakaj v mlačni vodi, splakni v mrzli vodi, sesekljaj in duši kot sveže.

Gobe s krompirjem: Osnaži gobe, jih nareži in popari. Na masti zarumeni nekaj drobno zrezane čebule, prideni odecene gobe, zrezan zelen petršilj, poper in duši da se voda osuši. Potem potresi moko, premešaj, zalij s kropom ali juho, osoli, prida malo česna in kuhaj vmes na kosco zrezan krompir. Nazadnje malo okisaj.

Mahoma pa je obstal, dvignil je šapo in se potuhnil...

»Kaj bi pa bilo, če bi k belim miškam dodal še sivo? Mladčki bi bili potem sivo in belo rižasti, kakor čebre... Ali bi ne bilo lepo? Gospodinjo bi to brez dvoma razveselilo in bi ga pohvalila in mu dala kak boljši prigrizek!«

Kar koj je smuknil v kuhinjo, se skril za omaro in že so se mu zablskale oči kot fosfor.

Dočakal je. Neka miška ni bila dovolj opreznost in je začela glodati skorjico sira. Črnuh je planil nanjo in hlastnil po njej, zgrabil jo je za vrat, a tako nalahno, da niti zavcila ni. Oprezno jo je še vso živo in zdravo odnesel v spalnico gospodinje.

Skočil je na posteljo. Gospodinja se je zbudila in se začudila, češ, kdo jo je vznemirjal?

Prižgala je luč. Črnuh se je prilizneno stisnil k gospodnji in ji lepo položil živo miško na prsi in je čakal zahvale...

Miška je smuknila gospodnji za srajco, a gospodinja kot nora iz postelje. Zakričala je, zavpila in planila iz sohe. Črnuh se je ves prestrašen skril pod omaro. Tu ga pač ne bo zadela copata...

Soseda, ki je zaslišala ta hrup, je brž prihitela v stanovanje:

»Kaj pa je, gospa? Ali gori?«

»Oh, kaj gori! Še vse kaj hujskega! Pomislite, ta preklicani razbojnik, Črnuh, mi je prinesel živo miš na posteljo!«

»Moj Bog! Tako nesrečale!«

Govorili sta in govorili, nato sta se razšli. Spet je bilo vse temno in tiho.

Črnuh pa je čepel pod omaro in si dejal:

»Pa kar precej jutraj pojdem od tod in si poiščem drugo gospodnjo! Toiko sem se potrudil zanj, celo živo miško sem ji prinesel... Kako lepe bi bile pisane miške! Pa če noče... In če sem zato razbojnik? Hvala lepa!«

Drugo jutro ga ni bilo več.

O športnih oblekah

Za športne obleke se zmeraj zanimamo, saj je njih preprosti kroj vprav kot nalašč za to, da preživijo več mahnitih sprememb in je skoraj vedno moderen. Na pričujoči sliki so trije vzorci športnih oblek in sicer:

Na levi je obleka z modernim, okroglim poudarkom ramen. Odtod potekajo gube, ki se v krilu še razširijo. Zraven je tako zvana kozaška obleka, ki je zanjo pripravno sleherni blago: napelčnik in oba žepa so zgibani. Desna obleka je prav tako primerna vitkim, kot močnejšim postavam.

Kratki in potrebni nasveti za tiste, ki imajo vrt

Najprej glede na sadje

Jabolka — zgodnja — so zrela v avgustu. Potrgati jih je treba oprežno, še preden so čisto zreli. Ne smemo vseh naenkrat potrgati, ampak v treh presledkih.

Hruške previdno odtrgati, polagati v košare, ki so z blagom ali slamo obložene, dati v hladno, temen kraj. Ne prijemaj jih prevečkrat!

Malinovo grmovje, ki je že obrodilo, porazi do tal. Dratje posuši in sežgi. Pusti le 5 do 6 močnih šib na grmu.

Čudna gospodin'a

Črnuh, pameten in pošten maček, je bil jako razočaran nad svojo gospodnjo.

Na dvorišču je ujel vrabca. In kako težko! Kak drug lovec bi bil laže ujel čebro, kot je on, stari Črnuh, ujel malo, sivo ptičko. Kar uro dolgo je nepremično prežal pod grmom, kakor bi se bil spremljeval v kamen. Še dobro, da je bil črn in ga ni bilo moči videti. No, konec koncev je pa vrabca le ujel.

Skoraj vsak maček bi se s svojim plenom na stopnicah pohvalil in bi ga kje v kotu požrl. A Črnuh se je hotel pohvaliti. Saj to ni kar tako, da je ujel prvega vrabca! Zato je od strahu otrpela ptička previdno vzel med zobe in ga je položil na preprogo k gospodnjini nogam.

»Mijav, gospa, izvolite me pohvaliti! Venomer godrnjate, da jem zmeraj zastoj vaš kruh. Zdaj pa, glejte, prinesel sem vam živega vrabca!«

Toda glejte jo, nevaležnico! Gospodinja je začela kričati in javkati, vzela je vrabca v roko, sezula je copato in je njega, Črnuha, s copato po glavo, po brki in po hrbtu!

»Lej ga no, razbojnika!«

Vrabcu pa je z mokrim robcem obvezala kljun in ko se je začel zavedati, je odprla okno in — zbegom!

Da je razbojnik? Sama je kokaši, jih z veseljem uživa in se prav nič ne joka zraven. In prav nič jih ne skuša oživiti. Zakaj pa je dovoljeno loviti miši? Pa ne samo, da je dovoljeno, celo ukazano mu je to. A vrabec — da ne sme loviti? Pri vrabcih je le ena razlika: nekateri priskakljajo do grma, drugi pa priletijo na grm...

Črnuh je od jeze naježil svojo dlako, s krepkimi se je zaril v naslanjač in ga malce razcefral, nato je planil skozi okno in ga ves dan ni bilo na spregled.

Pa to še ni vse! Nekega dne je prišel domov, a gospodinja je sedela na zofjin in imela na

Vol ima dober spomin

Nekoč sem prišel domov na počitnice in vse je bilo še ko zmeraj, le dekle so se jokale, hlapci so preklinjali in oskrbnik je razburjeno tekal sem in tja. Kaj se je bilo zgodilo? Vol je bil hlapca nabodel na roge, ga podrl na tla in ga popolnoma pomendral. Strašno! — Vola so koj ubili. Pa je bilo to nepotrebno, saj bi nemara nikomur več ne prizadejal kaj hudega. Zakaj, dognali smo, da je ta hlapec že pred 4 leti nekoč služil pri nas in smo ga odpustili, ker je z nekim volom preveč surovo ravnal in mu je pri tem zlomil rep. Potem so ga bili spet sprejeli v službo.

Zdaj ni grdo ravnal z živino in ko je bil v teh dneh po 4 letih spet stopil v hlev in je živini pokladal klajo, ni prav nič hudega slutil. A ko se je približal volu z zlomljenim repom, ga je vol, ki ga je brez dvoma koj spoznal, nabodel na roge in — se je masčeval.

Vsa štiri leta, ko hlapca ni bilo pri hiši, pa ni vol prav nič kazal, da bi bil hudoben.

kolenih kletko... z mišmi. Pa ne da bi bile to navadne miši! Nak, bile so bele miši! Le kje je mogla dobiti bele miši? Pa še ni zadosti to, da so bele, ampak imajo zraven še rdeče oči!

O! Jutri si bo nemara priskrbel rumene miši, in potem zelene, pa še rdeče... Nemara je sklenila, da bo odprla miško farmo?

Prav. A prosim vas, da mačka pustite zdaj v miru.

In ko se je približal, da bi si bolje ogledal te spakdrane miši, se je že na nogi zgenila tista ostudna copata.

»Ti! Potepin razbojniški! Samo dotakni se mi teh mišk! Tri kože ti bom odrla!«

Ali ste že kdaj slišali kaj tako krivičnega? Ena koža ji je premalo! Kar tri bi potegnila z mene!

Črnuhu se je močno zamerilo, ves užaljen je zlezal v kot in si je dal svojo mačko častno besedo, da se ne bo le dotaknil belih miši, ampak da se ne bo zmenil tudi za sive miši ne. Naj le ogledajo vse knjige, prava reč!

A po kosilu mu je bilo že hudo. Gospodinja je svoje bele miši izpustila iz kletke in jih je dala na zavese, kjer so plezale in se prekopicale kakor akrobati v cirkusu. Slednjič so se postavljale na glavo in prevračale kozolce...

Črnuhu ni bilo to prav nič všeč. On niti v naslanjaču ne sme mirno sedeti, češ da mu dlaka odpada. Miške pa smejo prav vse? Smejo plezati po zastorih in še po zidu, da padajo okruški omela v njegov krožnik z mlekom.

Prav polagoma se je približal zavesi in samo za spoznanje je iztegnil kremplje. Lop! Ze spet tista copata.

»Kam pa ležeš, razbojnik!«

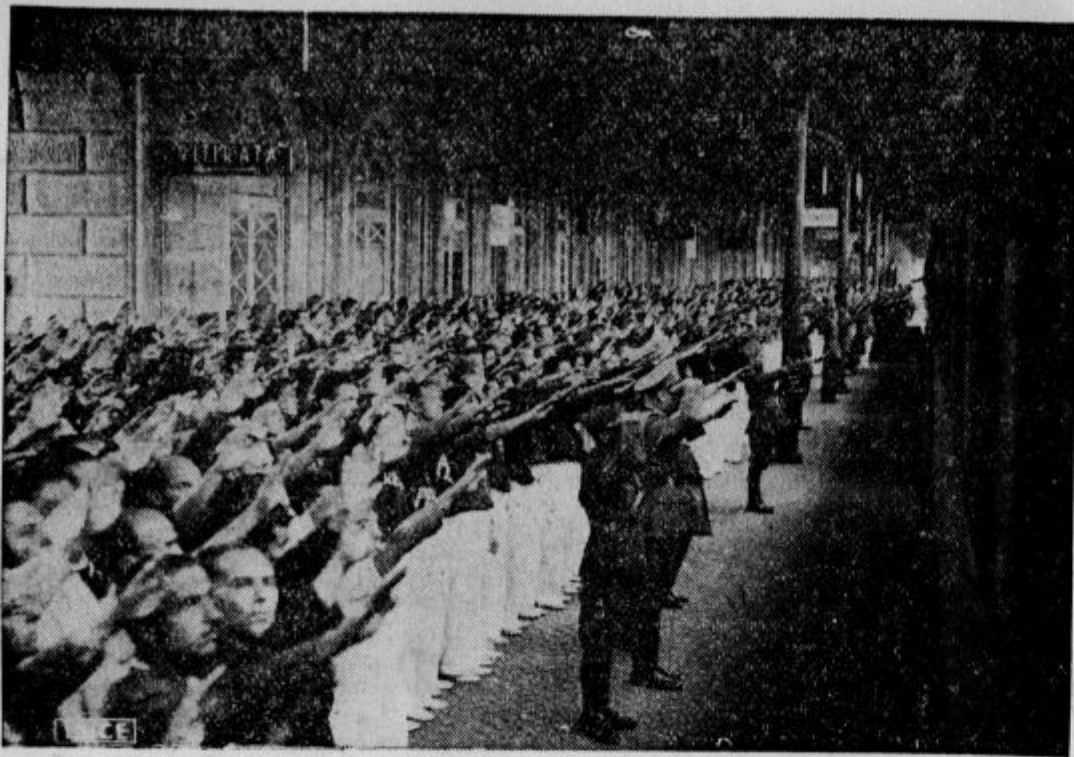
»Phhh...« je zapihl Črnuh, a to mu ni pregnalo bolečine iz hrbta.

Ponoči, ko vsi ljudje spijo, so mačke budne.

Črnuh neslišno stopa po hodniku in premišlja.

»Da bi bil z gospodnjo spri, se res ne izplača. Pa naj, če ji je všeč, goji v kletkah magari žabe! Otrok itak nima in neki nečak pride le ob nedeljah k njej na obisk.«

Črnuh stopa po hodniku in premišlja. »Glej ga spaka, kaj ti počno miši v kuhinji! Prav. Če ne smem loviti belih miši, brčkone tudi ne smem loviti sivih. Ziveža imam tudi brez mišk zadosti, za red v stanovanju pa naj sama gospodinja skrbi!«

Vlak s truplom Bruna Mussolinija pelje skozi postajo v Bologni med gostim špalirjem ljudstva.

Sovjetska zveza – mozaik narodov

Sovjetska zveza ima na svojem ozemlju približno dve sto različnih narodov. Med 193,2 milijoni prebivalcev je zastopanih 19 narodnosti, ki imajo nad en milijon duš. Kot zvezna država obstaja iz 16 zveznih republik. Nadalje je še 63 političnih edinic, ki so razdeljene na pet župnij, 28 pokrajin, 21 avtonomnih republik in 9 avtonomnih področij. V zvezi prihajata do izraza predvsem dve veliki narodni skupini: Slovani v evropskem delu Rusije, Turkestanci, ki prebivajo po južnih stepah, ter Mongolom sorodni narodi po Sibiriji. Rusov je približno polovica. Naslednji podatki iz leta 1940. prikazujejo narode do enega milijona in njihove odstotke od celokupnega prebivalstva: Rusi 99,8 milijonov 51,7%, Ukrajinci 35,6 milijonov 18,4%, Belorusi 8,3 milijonov 4,3%, Uzbeki 4,8 milijone 2,5%, Zidi 4,6 milijone 2,4%, Tatari 4,3 milijone 2,2%, Kirgizi 3,1 milijone 1,6%, Azerbedžanci 2,3 mi-

ljona 1,2%, Georgijci 2,2 milijona 1,1%, Armenci 2,2 milijona 1,1%, Romuni 2,1 milijona 1,1%, Litvanci 2,0 milijona 1,0%, Poljaki 1,7 milij. 0,9%, Letonci 1,6 milij. 0,8%, Mordvini 1,5 milij. 0,8%, Nemci 1,4 milij. 0,7%, Čuvaši 1,4 milij. 0,6%, Tadžiki 1,2 milij. 0,6%, Esti 1,1 milij. 0,6%.

Skoraj vsi neruski narodi so po revoluciji poskušali ustanoviti samostojne narodne države. Boljševiki so pa zopet vse razen Finske spravili pod svojo oblast. Vsaka država ima teoretično pravico izstopiti iz zveze. Ta pravica je pa samo navidezna, ker je nimajo narodi v posameznih pokrajinah, temveč komunistična stranka, ki je organizirana strogo centralistično. Dejansko obstaja samo neka kulturna avtonomija, ki ima pa pod pritiskom boljševizma prav tako zelo ozke meje. Kakor prej, tudi danes igrajo narodni problemi v Sovjetski zvezi zelo veliko vlogo.

Umetni radij

Ferdinand Rameaux je iznašel umetni radij. Ta izum bo omogočil močan razvoj proizvodnje umetnega radija, ki so ga doslej dobivali samo iz predelave ogromnih količin rude v Srednji Evropi, Ameriki in v Belgijskem Kongu. S tem se bo radij tudi zelo pocenil, kar bo seveda še zbolj šalo zdravljenje raznih novotvorov.

Je goska pametna ali neumna žival?

Gos je na glasu kot zelo neumna žival. In če hočemo doma samo poudariti stopnje neumnosti, navadno rečemo, da je neumen kot goska. V resnici pa ta trditve ni opravičena, kakor je razvidno iz treh resničnih dogodkov: Gospodar je opazoval svojo gos, ki je sedela na jajcih. Gos je bila očitno bolna, tako da ni mogla dalje ostati v gnezdu. Nekega dne je dotični gospodar opazil, da se je gos dvignila, zapustila gnezdo in odšla med druge gosi. Med njimi je izbrala mlajšo gos in jo pripeljala v gnezdo. Ta je potem sedela na jajcih tako dolgo, dokler se niso izvalili mladiči.

Drugi slučaj je naslednji: Na dvorišču se je mlad bojevit petelin vsak dan zaganjal v gosko in jo napadal. Gos je to precej časa trpela, dokler se isti slučaj ni ponovil v bližnji mlake. Gos je tedaj petelina pograbila s kljunom ter se s njim zakadila v vodo. Nekaj časa je plavala, nato se pa potopila s petelinom vred. V kljunu ga je držala pod vodo tako dolgo, dokler petelin ni utonil, potem je pa prišla zopet na površje ter je imela odslej mir pred petelinom.

Tretji slučaj je pa pripovedoval perutinar. Nekega dne se je zatekel k njemu siv gosak z željo, da ga zaščiti pred močnejšim belim gosakom. Perutinar je pograbil belega gosaka in ga držal tako dolgo, dokler mu sivi gosak ni zadal nekaj udarcev s kljunom. S tem je bila vojna med gosakoma končana. Od tega dne je sivi gosak vsak dan veselo pozdravljajal perutinarja z gakanjem. Nekega dne je perutinar moral oditi v drugo vas. Na dvorišču se mu je pridružil sivi gosak in

je hotel na vsak način s njim. Ko mu je dvoriščna vrata zaprl pred očmi, se je žival poglajala s perutnicami v zrak in se mu nato pridružila na cesti. Nato ga je spremljala vso pot in se je skupno z njim vrnila tudi domov. Pozneje ga je moral vedno zapreti, če je mislil oditi z doma.

Med 11letnimi otroki je najmanj smrtnih slučajev

Neka ameriška zavarovalna družba je dalj časa zasledovala, katero leto je v človeškem življenju najbolj zdravo. Na podlagi dolgoletnih preiskovanj je pa prišla do ugotovitve, da je najbolj zdravo leto 11. V tem letu namreč umre najmanj otrok. Če se otrok približa temu letu, je v glavnem že preстал najnevarnejše otroške bolezni. Njegova prva razvojna doba je zaključena ter prične nastopati nove bolezni zopet med 12. in 13. letom. Mladina sama postaja vedno bolj samostojna in nanjo poleg tega še skrbno pazijo starši. Zato je smrtnih slučajev med 11. in 13. letom zelo malo. V 20. letu pa začne po zatrevanju ameriških zavarovalnih družb iskati svoje večje žrtve že tuberkuloza.

Kuga v okrajih zgornje Volge

Finske oblasti so predpisale zelo stroge obrambene ukrepe in najstrožje izoliranje sovjetskih ujetnikov. Oblasti so bile namreč opozorjene, da je v nekaterih sovjetskih pokrajinah izbruhnila kuga, ki divja posebno hudo v krajih ob Zgornji Volgi.

Za prepoved komunizma V Mehiki

Več mehiških strank, ki se zbirajo okoli organizacije zlatih srajc »Revolucionaria Mexicana«, je sklenilo pozvati predsednika republike, naj takoj prepove komunistično stranko. V zadevni resoluciji poudarjajo, da komunisti stalno kršijo državne zakone.

Tako se zgodi človeku, ki gre za drugega sedet

V mestu Odense na Danskem je bil pred kratkim kaznovan zaradi prehitre vožnje z avtomobilom ugleden trgovec. Sodišče mu je šlo pri izreku petdnevnega zapore za toliko na roko, da si je lahko sam izbral čas za odslužitev zaporne kazni. Medtem je trgovec imel važne trgovske opravke izven mesta in ker ni vedel, kdaj se bo lahko vrnil domov, je sporočil svoje težave prijatelju. Ta se je takoj ponudil, da bo namesto njega odsedel prisojenih pet dni. In je tako tudi napravil. Jetniško osebo je kaznenica ni nikdar prej videla in ga tudi ni poznala ter je uglednemu gospodu šlo vsestransko na roko, da mu je olajšalo petdnevno bivanje v zaporu. Stvar bi bila s tem v redu, če bi se ne bila tako trgovec kakor tudi njegov prijatelj bahala, da sta pošteno potegnila za nos tako sodišče kakor policijo. Zadeva je kmalu prišla na ušesa policiji, ki je oba prišla in ju izročila sodišču. Sodna oblast je nato oba obojedila na deset dni zapore, ki sta ga morala odsedeti ločeno. Razen tega sta morala plačati vse sodne stroške in povrh vsega tega je moral trgovec še sam odsedeti pet dni, na katere je bil obsojen zaradi prehitre vožnje z avtomobilom.

Borba s sovjetskimi cestami

Nemško časopisje objavlja poleg blankov propagandnih kompanij obširna poročila tudi od članov raznih delavskih čet, ki na vzhodu prav tako s svojim delom doprinajajo nemški in ostalim armadam velik delež za dosedanje uspehe. Njihovo delo pri popraviljanju in urejanju cest je prav tako važno, kakor delo in akcije vseh ostalih vrst orožja.

Člani delavskih čet pripovedujejo, da je sedaj čisto drugače v sovjetskih ravninah, kakor je pa bilo to pri drugih dosedanjih vojaških pohodih. Poudarjajo, da mora vsak, ki se hoče tu boriti, premagati z velikimi naporii drugega sovražnika v 4ej deželi, t. j. brezpotje. Na raznih zemljevidih so zarisane rdeče in temne črte, kar naj bi pomenile ceste, pozneje pa človek ugotovi med njimi ali v stepi samo ozko blatno pot, po kateri se vlečejo sledovi do kolena globoko. Ponekod so te vrste cest do 40, 60 in celo do 100 m na široko razvožene. Pri takšni cesti običe kolone in čuje se samo povelje: »Državna delovna služba napreje! In prično peti svojo pesem motorji žag, udarci sekir in nato sledi postavljanje debel, s katerimi utrjujejo ceste, da lahko motorizirana kolona nadaljuje prodiranje. Posadke delovnih čet pa nato lahko zopet smrtno utrujeni počivajo ob cestnem robu in se prav malo zmenijo za oblake prahu, ki se spuščajo na nje in pokrivajo njihove uniforme in obraze. (Der Neue Tag.)

Mesto na splavih

Samo nekaj ur daleč vstran od kraljeve prestolnice Bangkok v Tajlandu stoji plavalno mesto Ajuthia. Mesto nima ne cest, ne trgov, ne vodo-voda in razsvetljave. Steje približno 30.000 prebi-

valcev. Zgradili so ga pred 150 leti na žolnih in splavih, ki so med seboj zvezani z debelimi verigami. Mestu se ni treba bati nobenih poplav, ker se hiše dvigajo tudi z vodno površino. Zaradi svoje lege na reki ima vedno vse polno obiskovalcev. V njem je pa tudi močno razvita trgovina. Mesto se tudi še danes stalno širi in to samo na vodi. Takna je nova Ajuthia. Staro mesto je pa bilo zgrajeno na suhem pred približno tisoč leti. Leta 1760 so ga napadli Birmani in do temelja porušili. Zato so verjetno njihovi nasledniki zgradili novo mesto na vodi, da bi se na ta način zavarovali pred vpadi divjih tolpi in plemen.

Srečna mati

V severoportugalskem mestu Aguda je 10. avgusta siromašna vdova ribarja Rosa Gomez praznovala stoto obletnico svojega rojstva. Tega dne se je ob sivolasti materi zbralo nič manj kakor 243 njenih direktnih potomcev. Med njimi je bilo 13 sinov in 80 vnukov in 150 pravnukov. Starka je še danes žila in zdrava in hodi vsak dan 20 km daleč prodajat ribe.

Vulkan — morski svetilnik

V Acacuti, mestu srednjeameriške države Salvador, je vulkan, ki že stoletja vsakih sedem ur bruhla gorečo lavo. Dim, ki se pri tem dela, je podnevi izvrsten potokaz za ladje, ponoči pa ladjam služi namesto svetilnika, plamen, ki z lavo bruhla iz vulkana.

Čebele, izvrstne zdravnice

Številni učenjaki so dokazali, da so čebele tudi neke vrste dobre zdravnice za sadje na drevju. Sadje, ki ga s svojim vbrdom poškodujejo ose, sršeni, mravlje in ptice, čebele na ranjenih mestih prevlečejo s tanko plastjo mednega soka ter na ta način rane izolirajo pred vsakim vplivom zraka, prahu in ostalo nesnago ter ga zavarujejo pred gnilobo in razpadanjem.

Anekdota

Nekega dne je šel slavnj nemški skladatelj Mozart na izprehod izven Dunaja. Ob cesti je zagledal manjšo kavarno. Ker si je močno zaželel kave, je stopil vanjo in takoj poklical natakarico z besedami: »Lepa gospodična, povejte mi, imate kaj cikorijske?«

»Da, gospod,« mu takoj veselo odgovori mlada natakarica.

»Mnogo zavrtikov?«

»Okoli trideset.«

»Prosim vas, prinesite mi vse.«

Dekle je presenečeno odšlo in se je res kmalu vrnilo z vsemi zavrtiki cikorijske, ki so jo imeli v zalogi.

»Je to vse, kar imate v kavarni?«

»Da, gospod.«

»Dobro! Sedaj pa pojdite in mi skuhajte kavo!«

Švica ima mnogo samomorilcev

Po zbranih statističnih podatkih si je leta 1939. vzelo v Zürichu 112 ljudi prostovoljno življenje. Ta visoka številka samomorilcev v tem švicarskem mestu je opozorila merodajne činitele na veliko zlo, ki se je pričelo javljati med švicarskim ljudstvom, ter se od tedaj trudijo vse ustanove in vsi v poštev prihajajoči krogi, da bi moške in ženske vzgojili zopet v ljudi, ki bi bili odpornejši pred raznimi življenjskimi udarci, in ki bi znali prenašati tudi večje trpljenje in ne pred njim bežati v še večjo nevarnost. Omenjeno število samomorilcev je tem večje, ker je najvišje, kar so jih imeli v Zürichu v zadnjih petih letih.

Ta primer je dal švicarskemu časopisju tudi povod, da je objavilo podatke samomorov cele države. Iz njih je razvidno, da je odšlo prostovoljno v smrt:

Leta	pod 20 leti	moških odraslih	pod 20 leti	žensk odraslih
1881/90	21	533	6	97
1891/1900	18	560	8	103
1901/10	21	637	8	133
1911/20	26	630	12	176
1921/30	31	710	11	203
1931/38	29	805	11	246

Iz prednjih podatkov je takoj razvidno, da se je število samomorov pri ženskah skoraj podvojilo. Zanimivo je tudi, da imajo pokrajine, ki govorijo francoski jezik, več samomorilcev kakor pa ostali kraji. In zopet več samomorilcev protestantski kakor pa katoliški kraji. Nagnjenje k samomoru se večja tudi s starostno dobo. Moški, ki so se zbalj trdot življenja, so odšli na drugi svet najraje s pomočjo vrvi, na drugem mestu pride v poštev orožje,

skok v vodo pa šele na tretjem mestu. Pri ženskah pa ravno obratno. Na prvem mestu je skok v vodo, šele nato pride na vrsto vrvi.

V prodajalni.

»Hvala, dovolj bo. Sem si premislila in bom rajši kupila klobuk.«

ČETRTI GOST

Roman.

Fo sem dognal zato, ker se je njegovo ponašanje povsem istovetilo s potekom dogodkov krog Heyjeve smrti. Mimo tega pa je bil Fergusson brez dvoma umorjen zato, ker je preveč vedel. Če bi bil napisal laži, bi bila njegova smrt nerazumljiva.

Ko sem pa v tretje prebral njegove zapiske, so mi padle v oči neke drobtine, ki so se mi najprej zdale povsem nesmiselne. Toda — ali so bile zares brez smisla? Nikakor ne! Le poslušajte in presodite! Dajte mi Fergussonov rokopis, Masters!

Vidite, tukaj opisuje Fergusson, kako je stal v spalnici in je skozi priprta vrata opazoval dogodke v spalnici. To, kar on pravi, se povsem sklada z izjavami, ki ste jih izpovedali vi, ki ste bili tisti večer Heyjevi gostje. Hey govori o onih petih zavrtikih, ki jih je bil dal v varstvo odvetnikom »Drake, Rogers in Drake«. Fergusson je čaka, da bi to zvedel in da bo koj odšel po te zavrtike. Takoj zatem sledi prva njegovih, navidežno nesmiselnih pripomb: »A pri tem nisem nehal opazovati spalnice in takrat se mi je zadelo najbolje, da jo popijam!«

Le kaj naj bi to pomenilo? Le zakaj Fergusson ni nehal opazovati spalnice? Ali se je tam kaj dogajalo kaj nepričakovane? Če se ni, potem pa je bila v spalnici nemara kaka oseba? To me je privedlo do razmišljanja.

Kaj stori Fergusson dalje? Splazi se navzdol v Sumanovo pisarno, poišče v telefonskem imeniku Drakeov naslov, sliši, kako se nekdo plazi po stopnicah in gre za tem človekom.

Oba sta odšla iz hiše skozi zadnja vrata, ki sta ju pustila odprta. Na cesti je Fergusson poznal, kdo je ta človek, in pravi v svojih zapiskih: »Začudili se boste, ko vam povem, kdo da

je to bil!« Te zapiske je bil Fergusson namenil policiji. Zakaj bi se začudil, kar vam bi se povedal? Saj so bili že itak vsi Heyjevi gostje osumljeni. A zdaj postane ta zadeva še mnogo bolj zanimiva! Tista »oseba« gre prav proti hiši, kjer je odvetniška pisarna »Drakea, Rogersa in Drakea«, gre na dvorišče, se povzpne po lestvi kvišku in gre skozi okno v hišo. Čez dve minuti pa se spet pojavi.

Ponavljam: čez dve minuti! Potem je Fergusson, ki je bil izjuren v tem, šel v hišo po isti poti in se razgledal po pisarni. Poslušajte, kaj pravi: »Na tleh je ležala kovinasta skatla, kjer je bilo Heyjevo ime. Skatla je bila odprta in njena ključavnica razbita. To zares ni bilo lahko delo.«

»Ni bilo lahko delo,« pravi Fergusson z nekakšnim vznichenjem. Zato se vprašam: Ali je ta oseba, ki je šel Fergusson za njo, zares šele takrat izvršila to krajo?

Prepričan sem, da to ni bilo mogoče. Ta oseba vlomi v pisarno, dobi skatlo, razdere ključavnico — kar zares ni bilo lahko delo! Vzame tisto, kar je bilo v njej — in odide. — In vse to v dveh minutah! Ali stori še kaj v tem kratkem času? Se, šel Kar smo zjutraj zvedeli od »Drakea, Rogersa in Drakea?« Zločinec je bil odnesel še neke vrednostne papirje, ki so bili Heyjevi, a ki niso bili v veliki skatli! In vse to v dveh minutah!

Kakopak! Ali nas pa Fergusson, nemara, ni nalogal? Toda kakšen pomen bi potem imeli njegovi zapiski in zakaj bi bil potem umorjen? Iz Fergussonovih zapiskov sledi tole:

Prvič: Vlom v pisarno »Drakea, Rogersa in Drakea« ni bil izvršen ponoči pred dvanajsto uro, ampak mnogo prej.

Drugič: Vlomil je nekdo, ki je imel rezervni ključ od blagajne.

Tretjič: Vlom je izvršil človek, ki mu je bilo znano, da je imel Feliks Hey vrednostne papirje pri teh odvetnikih in ki je vedel, kje da so ti papirji.

Vse to je bilo jako čudno, zares, jako čudno!

Iz tega bi se dalo sklepati, da je tista posebna vsebina skatle izginila iz odvetniške pisarne še davno pred polnočjo. Ko je morilec svoje delo izvršil, je odšel iz hiše. Šel je v pisarno, da bi se prepričal, ali ni česa pozabil in ali ni slučajno pustil za seboj kaj obremenilnega.

Ali zdaj vidite, kako se vse ujema? Fergussonovi zapiski namigavajo na neko »tujo osebo«, ki je bila skrita v spalnici. »Tuja oseba« je bila ta, ki se bomo začudili njenemu imenu...

»Tuja oseba«, ki je morala še enkrat v pisarno in šele potem gre zares domov... Oho! Vi mislite, da ni v Fergussonovih zapiskih ničesar takega, kar bi namigavalo na takodolno?

Poslušajte, lepo prosim! Takohe piše: Ko je manjkalo kakih deset minut do ene, sem bil spet pred Heyjevo hišo. Zadešnja vrata, skozi katera sem bil odšel za svojim tekmečem, so bila zdaj spet od znotraj zaklenjena. Tega nisem pričakoval in tudi nisem mogel razumeti.

No, če bi bil morilec kdo od Heyjevih gostov, počem bi se bil potem Fergusson začudil, ko so bila vrata od znotraj zaprta? Potem bi bil morilec notri in bi bilo povsem naravno, da bi bil vrata za seboj zaprl. Ne, ne, gospoda moja! Fergussona so osupnila zaprta vrata zato, ker je vedel, da je bil njegov konkurent, potem, ko je dovršil tisto, kar je bil hotel, odšel lepo domov počivat.

S tem pa se je spet podrla ena od naših lepih teorij! Zadešnja vrata zaklenjena, sprednja vrata zastražena... »Tuja oseba« izginila! A to me zdaj ni več toliko briga kot v začetku. Jaz sem bil med tem časom mnogo razmišljal o možnosti, da je Murcia Blystone izvršila zločin, ali da je vsaj sodelovala, da bi očuvala svojega očeta sprico Heyjevih napadov...

»Slišite, sir Stanley!« je planil Sanders pokoncu.

»Ali vi to resno mislite?« je zavpila Murcia.

»Govoril sem le o možnosti,« je odvrnil sir Stanley. »Kakor sem bil že prej dejal, ni nihče

v tem času tako trmasto in toliko oviral delo policiji kot vprav vi, otrok moj. Niti enkrat samkrat niste govorili resnice, če ste se le mogli kako izviti s kako lažjo. Fergussonove zapiske ste mi ukradli pred nosom in ste mi jih vrnili šele tedaj, ko ste se prepričali, da ni ničesar zoper vašega očeta v njih. Vi ste, ko je doktor Sanders odšel v pisarno gospoda Sumana, da bi telefoniral policiji, našli v žepu svojega očeta štiri ure. Uganili ste njih pomen in ste kar štiri stresi iz rokava čudovito storijo, da bi ga oprali, in ste rekli, kako ste vprav radi teh ur v skrbeh. Jako sumljivo ste se vedli, draga moja, jako sumljivo! Vendar si le neesem mogel misliti, da bi imeli rezervni ključ Drakeove blagajne in še manj sem mogel verjeti, da bi bili tako dobro poučeni o Heyjevih vrednostnih papirjih. No, sprevidel sem, da tudi vi odpadete iz te kombinacije.

Medtem me je mučilo, kje le naj bi iskal pravega krivca. O, ti dobra, stara Judita Adams, počivaj v miru! Dennis Blystone mi je bil dejal, da je ona napisala »Knjigo o zmajih,« a ko sem se enkrat predložil značaj Feliksa Heya, se mi je marsikaj posvetilo. Judita Adams ga je osvojila s svojo učenostjo, s svojim smislom za tuje jezike. Ona ga je napolnila na neko domiselico.

S kretljivo profesorja, ki izprašuje dijake, je sir Stanley Merrywall z roko pokazal na Blystonea: »Dennis, razloži mi pomen besede zmaj?«

»Zmaj, po egiptovski »dragon«. Izhaja iz latinske besede »draco«, kar pomeni zmaj...«

»Zmaj! Tako je!« je ponovil sir Stanley. »Zdaj pa poslušajte, kaj pove o tem naša Judita Adams: »Draco« starih Rimljanov ni isto kot ognjeni zmaj v krščanskih legendah. S tem imenom so nazivali kače, časih strupene kače, ki so jih po bogatih hišah imeli kot domače živali. Špansko »el draco« prav tako izvira iz latinske »draco«.

Slavni sir Francis Drake, ki je ob času vladanja kraljice Elizabete napravil pot krog sveta in se odlikoval v bojih s Španci, se večkrat imenuje pri Špancih »El draco«...

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave v slučaju lepega vremena ob 16., 18. in 20. uri, v slučaju dežja predstave tudi ob 14. uri!

Krasen film o žalostni usodi mladega nadarjega komponista

Car melodij

Douglas Montgomery — Evelyn Venable — Adrienne Ames. — Krasne zamorske pesmi!

Kino Matica, telefon 22-41

Zgodovinski vefilm o nekronani ruski carici Katji Dolgorukovi. V gl. vlogi Danielle Darrieux

Katja

Kino Sloga, telefon 27-30

Odlučna družabna drama z JEAN GABIN om in VIVIANE ROMANCE v glavnih vlogah

Dobri tovariši

Slovanski napisi po vsej dolžini filma!

Kino Union, telefon 22-21

Beethovnova „Deveta simfonija“ in Händelov oratorij „v središču močnega drame“

Poslednji akord

Lil Dagover — Willi Birgel — Maria Tasmady

Dvoje izgubljenih, od družbe obsojenih ljudi, mora preko krvavih zarij v srečno življenje.

Begunci

Claire Trevor — John Wyane

Predstave ob 14.15, 17 in ob 19.30

Kino Kodelfevo, telefon 41-64

Najvišje izpeljana avtomobilska cesta na svetu

Skupina švedskih inženirjev, ki vodi nadzorstvo na enem kraku cestnih del pri gradnji velike in dolge avtomobilske ceste, ki bo združila Južno in Severno Ameriko, je te dni sporočila v Stockholm, da se najdaljša in najvišje izpeljana avtomobilska cesta na svetu bliža svoji dovršitvi. Cesta veže Buenos Aires z mejo Severne Amerike in Kanade. Dolga je 20.000 km. Gradnja so jo pričeli leta 1924. Ko je bil zanj načrt gotov, je bilo v Južni in Severni Ameriki 17,5 milijonov tovornih avtomobilov. Danes se je njihovo število skoraj podvojilo ter so jih pred kratkim našli 30 milijonov. Pri cestnih delih je bilo treba premagati vse polno resnih težav in ovir, ki nam postanejo takoj jasnejše, če upoštevamo okolnost, da je cesta izpeljana čez visoke in težko prestopne Ande. V teh gorah so morali na več mestih cesto izpeljati do 5000 metrov visoko. Do danes je štiri peline ceste že gotove, ostali deli bodo pa v kratkem dogotovljeni. Pozneje mislijo Amerikanci cesto še podaljšati na Alasko.

Nenavadno tele

V Obergrundu je imela krava nekoga kmeta dvojčke. Medtem, ko je bil junček čisto pravilno razvit, je bila telčka podobna teletu samo po koži, parklji in repu. Tele, ki je tehtalo samo 20 kg, je imelo glavo poltačeno kakor buldog z govejim nosom. Grlo in podbradek je pa imelo takšen, kakor svinje. Eno uho je stalo pokonci, drugo je pa viselo navzdol. Noge so bile močnejše kot pri navadnem teletu, toda dolge samo 16 cm. Truplo teleta je bilo dolgo 50 cm, široko 25 cm — ter je imelo ovalno-obliko.

Topovska krogla iz 30 letne vojne

V Regensburgu so pred kratkim podrli par sto let star kostani. Ko so razsekali in razžagali debla, so našli v njem topovsko kroglo, težko 2 in pol kg. V premeru je imela 10 cm. Krogla je verjetno še iz tridesetletne vojne, ko so divjali ostri boji tudi v okolici tega mesta.

Vino

CHIANTI

Mario Piccini, Poggibonsi (Siena)

Il migliore! Najboljše! — Zahtevajte ga na prvem mestu!

CORA

TORINO • 1835

CORA - CORA

l'aperitivo di gusto moderno. Si prende con selz.

aperitivo modernega okusa. Pije se s sodavico.

Zahvala

Za vse izraze iskrenega sožalja ob bridki izgubi duhovnika, gospoda

dr. Franceta Trdana

prof. knegošk. klas. gimn. v St. Vidu

se vsem iskreno zahvaljujem. Posebna zahvala velja prevzvišenemu g. škofu dr. Rožmanu, kanonikoma g. dr. Klinarju in g. Volku, ter vsem stanovskim tovarišem in duhovnim sobratom, ki so spremili pokojnika na zadnji poti.

Sužje, 17. avgusta 1941.

Zalujoča mati in ostalo sorodstvo.

Mali oglasi

V malih oglaših velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0,30, pri ženitovanjskih oglaših je beseda po L 1, pri vseh ostalih malih oglaših pa je beseda po L 0,60. Davek se računa posebej. — Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Jstejo:

Kuhar

mlad, begunec, išče primerno službo kjer koll. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10.311. (a)

Uradnica

s popolnim znanjem knjigovodstva, trgovskega in politič. računstva, slovenske in nemške korespondence, slovenske in nemške stenografije ter strojopisja, išče primerne zaposlitve. — Ponudbe v upravi »Slov.« pod »Začetnica« št. 10.140. (a)

Trgovska pomočnica

vajena tudi gospodinjstva, išče službo kjer koll. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.360.

Inteligentka

s perfektnim znanjem nemščine išče kakršnekoli zaposlitve. Naslov v upr. »Slovenca« pod »5000« št. 10.139.

Manufakturst

pošten in zmožen, vešč nemščine, verziran tudi galanterije in konfekcije, samski, brez namestitve zaradi teh razmer, želi namestitve proti voljni plači. Prosim pošljite ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vesten« št. 2000. (a)

Korespondent

slov., italijanski, nemški, hrvaški, dober knjigovodja, organizator, tudi v lesni stroki izvežban — želi stalnega nameščenja pri večjem podjetju. Dopise na upravo »Slov.« pod »V mestu ali na deželi« št. 10.409. (a)

Službe

Dobe:

Delovodjo

za gradbo cest, prvovrstnega — sprejemno. Večletna praksa in dobre reference ter znanje tudi italijansko — predpogoj. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Tako« št. 10.340. (b)

Preddelavce

za gradbo cest, prvovrstnega, sprejemno. Večletna praksa, dobre reference ter znanje italijansko predpogoj. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Tako« št. 10.341. (b)

Sobarico

zmožno in pošteno, ki razume nekoliko nemško, išče boljša družina v Trstu. Plača 200 lir mesečno. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Zanesljiva« št. 10.329.

Dekle

ki zna malo kuhati in gospodinjiti, čedno in pošteno, sprejemno. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.358. (b)

Cerkvenega pevca

za cerkveni moški zbor, iščemo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »I. tenor« št. 10.381. (b)

Več dobrih

zidarjev in tesarjev sprejme v Ljubljani

INŽ. DUKIČ in dr.

Sprejemno

voditelja valjarja

(cestnega, parnega). — Predpogoj večletna praksa in reference. Znanje italijanskega jezika tudi prednost. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tako« št. 10.347. (b)

Mlajše dekle

zdravo, pridno, ki ima veselje do otroka in gospodinjstva, iščem. Trnovski pristan 20. (b)

Svetovno šped. podjetje

išče več izurjenih spedičjskih uradnikov, perfektnih v govoru in pisavi nemščine ter s tolikšnim znanjem italijansko, da razumejo svoj posel, ki bi bili pripravljeno iti k raznim podružnicam v Italijo. Prosim za navedbo življenjepisov, strokovnega znanja in prepisov spricel, je nasloviti na upravo »Slovenca« pod »Špedite« št. 10.370. (b)

Hlapca

za vsa kmečka dela, takoj sprejemno. — Dravljica, Dravljica ulica 27.

Postrežnico

spodobno vseh hišnih del sprejemno. Slomškova 15. I. nadstropje levo. (b)

Nakupovalca

za piščance, kure, jajca in druge domače pridelke, katere bi pošiljal v Ljubljano po povzetju — iščem. — Černe, Zaloška c. 183, Ljubljana. (b)

Šiviljo za perilo

ki zna tudi krojiti, sprejemno. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 1866 — 10.406. (b)

Služkinjo

sprejme gostilna Vitez, Breg 18. (b)

Unajenci

Vajenca

sprejme avto - tapetniška in ličarska delavnica. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Tako« Ljubljana« št. 10.363. (v)

Vajenca

sprejme kleparstvo in instalacija vodovodov Gustav Puc, Tržaška c. 9. (v)

Prodamo

Registrirno blagajno

zajemeno v brezhibnem stanju, ter dober rabljen pisalni stroj ugodno naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 10.325. (i)

Hladilna omarica

(Frigidaire), praktična za gospodinjstvo, naprodaj. Ivo Stembal, Ljubljana, Vegova 8/pril. (i)

Trdelno zajenico

novi, prodam. Karunova ulica 10. (i)

Izložbe

omare, vitrine za vežo 6x2, 50x60 cm prodaj. C. J. Hamann, Mestni trg št. 8. (i)

Šivalni stroj

prodam. Zelena jama, Bezenškova 17. (i)

Pozor!

Razno mizarstvo orodje, orehov, bukov in topolov les, radio »Telefunken« s Korb-anteno, gramofon His Masters Voice s ploščami, fotoaparati »Zeiss Ikon« ugodno naprodaj. Ogledati v Tomšičevi ul. št. 7 med 1. in 3. uro popoldne. (i)

Röntgen

s kompletnim priborom za posnetke in presvetljevanje, diatermijo, tonizator, visokofrekvenčni aparat, aparat za pneumotorax, tehnično, omaro za instrumente in nekaj opreme poceni prodam. Naslov v upr. »Slov.« št. 10.410. (i)

Briljant

3 karatni, krasen sijaj — prodam za ceno 35.000 lir. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Briljant« št. 10.388. (i)

Zapravljivek

lahak, s stranskimi sedez — in lahko kočijo prodam. Iskra, Vič. (i)

Štedilnik

za vzidati desno, 21 col. 2 plošči in pol, 2 pečici, popolnoma prenovljen — poceni naprodaj. Trnovski pristan 32. (i)

Kupimo

Laneno seme

in vsa ostala oljasta semena kupuje tovarna olja Hrovat & Komp., Ljubljana, Tyrševa c. 1a/III., telefon 23-03 in 29-01. (k)

Vsako količino medu

kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Med« št. 9329. (k)

Otroški voziček

globek ali športni, kupim. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Čimprej« 10.290. (k)

Steklenice

Franc-Jozefove grenčice, kupimo. Drogerija Kanc. Zidovska ulica 1. (k)

Seno

dobro, konjsko, nekaj detelje in ovsene slame — kupim. Kircher, Aleševčeva 10, Šiška. (k)

Suhe gobe

kupujem po najvišjih cenah. R. Višnjevec, Florjanska 37, Ljubljana. (k)

Volnene odpadke

kupujem po najvišjih cenah. R. Višnjevec, Vožarski pot 1, Ljubljana. (k)

Pisalni stroj

omaro, kredenco, žimnico, pernice, kupim. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Emona« št. 10.423. (k)

Stanovanja

Oddajo:

Brezplačno stanovanje

bi oddal skromnemu in solidnemu upokojencu z ženo ali sličen v enosobni weekend-hiši, 20 km od Ljubljane. Vseživ takoj. V ponudbi navesti doseženo zaposlenost in bivanje in jo poslati na upr. »Slov.« pod »Bom pazil na vse« št. 10.346. (r)

Dvosobno stanovanje

s pritliklami oddam. Vođa, elektrika in hiši. Kastelec, Razdrto št. 11, p. Šmarje-Sap. (e)

Jstejo:

Stanovanje

eno- ali dvosobno, iščem za takoj ali s septembrom. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Točen plačnik« (i)

Stanovanje

opremljeno ali neopremljeno, najraje enosobno, po možnosti s kopalnico, išče oženjen uradnik brez otrok. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Zelo obzirna in točna stranka« 10.385. (e)

Objave

Dražba

Kartuzija Peterlje prodaja potom dražbe dne 21. avgusta t. l. približno 40 ha gozda, travnika in vinograde v občini St. Jernej - Bela cerkev. o

Preklic!

Podpisana Tonkili Slava, preklicujem in obžalujem vse žaljive iznesene napram g. Marku Franciški in Kveder Slavki ter se zahvaljujem, da sta odstopili od tožbe. Slava Tonkili.

Vplačila v Nemčiji

vsakovrstna, prevzame. Podatke pošljite pod »Emona« št. 10.424 v upr. »Slovenca«.

U najem

Parcelo

večjo, po možnosti s suho, pripravno za skladišče, vzamem v najem. Ponudbe na stavbenike Gabrijelčič, Poljanska 12. (m)

Sobe

Jstejo:

Prazno sobo

suho in zračno, v sredini mesta išče za 1. oktober gospodinjica-uradnica. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Prazno soba« 10.371. (s)

Opremljeno sobo

pri krščanskih ljudeh išče samski uradnik. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Pokmetom« 10.382. (s)

Opremljeno sobo

lepo, oddam. Friškovec št. 6. (s)

Šivalni stroji

Šivalni stroj — krojački prodam. Soška ulica 13, Kozlezijska. (i)

Glasba

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS LJUBLJANA TYRŠEVA C. 35 ZAHTEVAJTE CENIK

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan

tapetnik

Ljubljana, Mestni trg 13

Avto-motor

Poltovorni avto

jako ugodno prodam ali zamenjam za drugo blago. Ogled na Tržaški c. št. 9 ali tel. 26-97. (f)

Knjigoveznica

Ljudske tiskarne

v Ljubljani

Kopitarjeva 6/II

v svoji čitalnici razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi. Isto-tako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela posebno razne vezave od preprostih do razkošnih oblik.

CENE SKRAJNO NIZKE. POSLUŽITE SE!

Passate il

SETTEMBRE

Preživite

SEPTEMBER

A GRADO

Cure marine

Soggiorno ideale per bambini e famiglie.

Informazioni e prezzi:

CIT

Lubiana, via Tyrševa 11. Telef. 24-72

Poizvedbe

za živali

1000 lir nagrade

iščem kobilu, temno fuko, majhna glava z zvezdico, tri noge bele, stara 8 let, mera 160-180 cm, žig 3710. Oddana v Kleče, razpuščena pri Skočjanu. Peternel Franc, Sp. Zadobrova 17, D. M. v Polju. (e)

Pohištvo

Pohištvo

več spalnic iz mehkega lesa, različne kuhinjske opreme ter posamezne kose: kredence, omare, postelje, žične vložke vam nudi po najnižji ceni »Sava«, Miklošičeva c. (s)

Ugodna prilika

4 kuhinjske kredence, 2 sobni kredenci, omare, razne mize, stole, pisano mizo, ogledala, star šivalni stroj, plinski rešo, gledališki daljnogled itd. prodaja trgovina »Ogled«, Mestni trg 3.

Objave

Gostilna pri »Sedmic«

v Mostah bo 17. t. m. zopet odprta. Tel. 26-77, Cerne Franc.

Kolesa

Italijanska kolesa

Legnano in druge znamke, ženska in moška, ter dirkalna prodaja ugodno Triglav, Resljeva c. 16.

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Morsko zdravljenje

Idealno bivanje za otroke in družine.

Informacije in cene:

CIT

Ljubljana, Tyrševa c. 11. Tel. 24-72

S.A. Distilleria
Liquore Strega

La più antica e nota marca italiana di liquori.

Najstarejša in najslavitejša italijanska znamka likerjev.

DITTA ALBERTI — BENEVENTO

ITALVISCOSA

Corso Vittorio Emanuele No. 37-39
MILANO

Società per la vendita esclusiva delle fibre tessili artificiali viscose prodotte da:
Družba za izključno prodajo viskoznih umetnih tekstilnih vlakn, ki jih izdelujejo:

Snia viscosa

SOCIETÀ NAZIONALE INDUSTRIA APPLICAZIONI VISCOSA

Sede Sociale e Direzione - Sede družbe in ravnateljstvo:
MILANO, Via Cernaia No. 8

Stabilimenti - Podjetja: Altessano, Casale Monferrato, Ceriano Laghetto, Cesano Maderno, Cison del Grappa, Cocquio, Ferrara, Reggio Emilia, Apuania, Magenta, Pavia, Torino Lavorati, Torino Meccanico, Torino Stura, Torviscosa, Varedo, Venaria Reale, Venaria Solfuro, Vittorio Veneto, Voghera, Barcellona (Spagna), Città del Messico (Messico), Oporto (Portogallo).

Cisa viscosa

COMPAGNIA INDUSTRIALE SOCIETÀ ANONIMA VISCOSA

Sede Sociale e Direzione - Sede družbe in ravnateljstvo:
ROMA, Via dei Sabini No. 4

Stabilimenti - Podjetja: Concorezzo, Cusano Milanino, Este, Gragnano, Napoli, Padova, Pedrengo, Ranzanico, Rieti, Roma, Terni, Collestatte, Torino.

Società anonima italiana per le fibre tessili artificiali già chatillon

Sede Sociale e Direzione - Sede družbe in ravnateljstvo:
MILANO, Via Conservatorio No. 13

Stabilimenti - Podjetja: Castiglione Dora, Ivrea, Verelli, Rho, Pogliano, Motta S. Damiano, Trino Vercellese, Apuania, Novara.

Inserirajte v „Slovenču“!

MILAN STERILIZIRANO 115° C
JAGER MEHANIČNA PREDILNICA FUŽINE **ZIME** NAJUGODNEJŠI NAKUP SV. PETRA IZ LASTNE PREDILNICE CESTA 17 LJUBLJANA

Denar

Vse denarne in trgovske posle izvršim hitro in točno. Obrnite se na:

Rudolf Zore
Gledališka ulica 12
Telefon 38-10

100 lir nagrade

dobi v primeru sklenitve kupčije, kdor mi prvi pove naslov lastnika, ki bi takoj prodal za primerno ceno svojo hišo, vilo, posestvo ali gozdovo. Naslov javite v pisarni: „Realiteta“, Prešernova ul. 54/L, poleg „Tivarja“.

Zlatnina

Vsakovrstno zlato

briljante in srebro kupuje po najvišjih cenah
A. Božič, Ljubljana
Frančiškanska ulica 3.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, Juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 2

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne kronice kupujem po najvišjih cenah

A. KAJPEŽ
Ugovina z urami in zlatnicami, precizna delavnica za popravila vsakovrstnih ur
Ljubljana, Miklošičeva 14

Razno

Monograme za robce in perilo, gumbe, gumbice, entel, azur, predtisk izvršimo takoj. Tamburiranje obkles, vezanje perila.

Matek & Mikeš
Ljubljana, Frančiškanska ulica nasproti hotela Unica

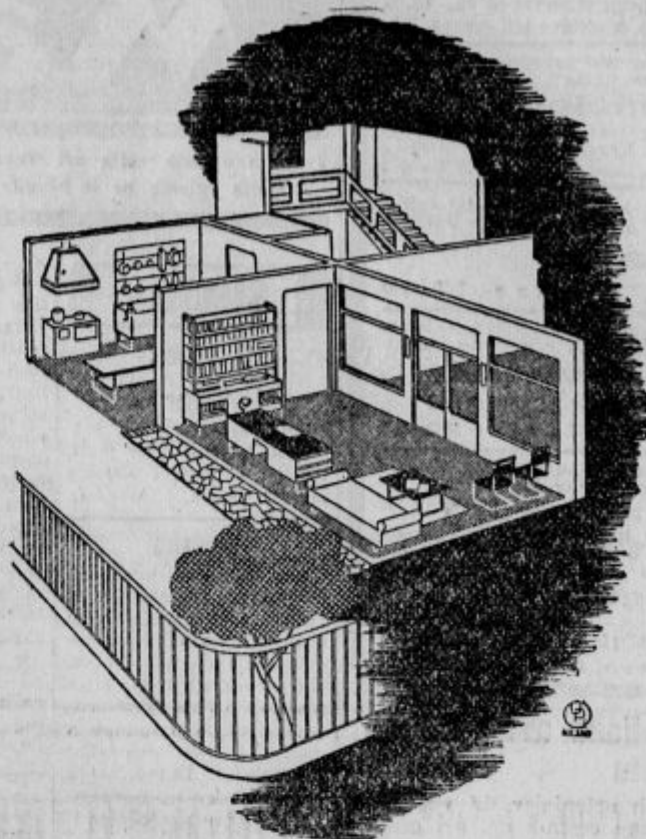
Poverljive zastopnike v vseh večjih krajih Ljubljanske province, sprejmeta zavarovalnici „Assicurazioni Generali“ in „Sava“, Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.

Novi naslovi:
Frančiškanska ul. 8.
Telefon 45-13.

Trgovski lokal

za manufakturno, v središču Ljubljane iščem. Prevzamem inventar in zalogo. Naslov v upr. „Sl.“ pod št. 10.396.

L'alluminio nell'attrezzatura CASALINGA

Per qualsiasi necessità casalinga esiste un oggetto in alluminio rispondente ad un dato lavoro, ad una data occorrenza. Dai piccoli apparecchi per la pulizia a quelli meccanici o elettrodomestici per tutti gli usi, dagli oggetti necessari al gabinetto da bagno, al porta-ombrelli, dall'attaccapanni al mobiletto, ecc. Nei negozi di articoli casalinghi, nelle chincaglierie, negli empori, esistono oggetti in alluminio, spesso ignorati, che rispondono a tutte le possibilità di utilizzazione nella vita pratica moderna. Con essi e per essi si guadagna tempo, si riduce la fatica, si accresce il benessere e si ha la gioia di avere una casa risplendente, pulita e igienica.

Aluminij v gospodinjstvu

Za vse, kar koli potrebujemo v gospodinjstvu, najdemo primeren predmet v aluminiju, predmet, ki točno ustreza določenemu delu, določeni zahtevi. Od majhnih čistilnih priprav do mehaničnih ali električnih za vsa mogoča domača opravila; od predmetov, potrebnih v kopalnici, do držal za dežnike; od obešal do kosov pohištva. V trgovinah v gospodinjstvi predmeti, v njih z drobnarijami, na sejmi, povsod se dobe predmeti iz aluminija, čisto nepoznani, ki pa ustrezajo vsem mogočim namenom praktičnega življenja. Z njimi si prihranimo čas, zmanjšamo utrujenost, povečamo ugodje in dosežemo veselje, da imamo bleščečo, snažno in zdravo hišo.

Alluminio-Aluminij

METALLO DEL DOMINIO • GOSPODUJOČA KOVINA

E COMPLETAMENTE ITALIANO • JE POPOLNOMA ITALJANSKA

V zelenem polju roža

Izvirna povest

Sedaj je krenila Metka na pot mimo peči proti vratom v sobo z okni na ulico. Cutila je, da ji sledi s pogledom, ki se širi v začudenju. Tine ni vedel, da so vrata v veliko sobo med počitnicami odklenjena, zaklenjena so bila le tedaj, ko so bili študentje po sobah. Metka pa je to vedela. In je pritisnila na kljuko, odprla vrata in vstopila v veliko sobo.

Tine jo je prestregel na hodniku. »Metka, ne hodi vendar tako čudno! Njegov glas je bil sedaj tak, kakor včasih. To je bil zopet tisti Tine, ki je govoril v tej kuhinji o rožah na domačem polju, o marjeticah, njegovih rožah... To je bil tisti Tine, kakršen je bil pred svojim prihodom domov v uniformi na tisto Veliko noč... To je bil tisti Tine, ki je zapel pesem o marjetici, marjetici, v zelenem polju roži...

Ali sedaj je bilo prepozno. V Metki so že gorele in jo pekle tiste besede, ki jih je pravkar govoril v sobici z oknom na grad. Tak je sedaj, tam se je razgalil! To je le trenutna muha, morda se mu Metka smili, zato hoče biti mehak. O, če bi začel današnji razgovor s tako mehko besedo, potem morda... Tako pa ne! Prepozno, prepozno!

Metka se je prisilila, da ga ni pogledala. Vrata iz kuhinje je odprla v tistem hipu teta.

»Sta pa hitro končala! Sem mislila, da si imata več povedati!« Ko pa je zagledala Metkin obraz, je naglo umolknila. Tinetovega obraza se je pa naravnost ustrašila. »Križi božji, otroka, kaj je z vama? Kaka pa sta?«

»Čemu ste me klicali?« je trdo rekel Tine in pogledal v kuhinjo na svoj klobuk. »Ali se nista mogli prej domeniti?«

»Mene ni nihče vprašal!« je kljubovalno in trmasto rekla Metka in stisnila zobe, da ni povedala še kaj več.

»Saj nista iz ljudske šole! Nesreča vaju je tudi že dovolj tepla! Izmodrila vaju ni, kakor vidim! Kaj imata zopet? Brž na dan, da vaju spravim!«

»Mislim sem pustiti filozofijo, zaradi nje; iti k železnici — zaradi nje...«

»Čemu, čemu le?« se je trenutoma razjasnil tetin obraz. »Zaradi tega se vama ni treba prepirati in si greniti življenja? Že z močnim sva nekaj nahanjala, porabim vse pokojnine tudi ne, vse stanovanje in hrano plačajo študentje, po trdnosti nisem, edino hčerko je poklical Bog k sebi...« Prenehala je dobra teta. Vselej, kadar je omenila rajno edinko, jo je prevzelo, vselej niti solz ni mogla zadržati.

Dobra, predobra teta! Njena dobrota ni Metke nikdar tako genila, ko v tistem trenutku! Vse svoje prihranke hoče nakloniti Tinetu! Da dokonča študije in vzame Metko, njeno ljubo nečakinjo...

Tudi Tineta osupne tetina namera. V zadregi menca in mečka: »K železnici, da mi ne bo nik-

dar nihče mogel očitati, da mi je pomagal do kruha!«

»Ali čemu, čemu k železnici, če pa lahko dokončate študije z Metkino doto? Vsako dekle ima doto. Da Metkina ne bo najmanjša, mi lahko verjameste.«

Zabrunda Tine: »Kar pred oltar? In jaz oženjen nazaj na Dunaj, da se mi bodo vsi posmehovali: Atek, kje si pa mamico pustil?«

Metko zapeče njegovo brundanje ob tetini dobroti. Domisli se tudi, s kakim zasmehom in porogljivim poudarkom je v sobici z oknom na grad omenil postarane device. Stopi k teti, da bi ji ne bilo preveč hudo, ko izve, da ji je namera spodletela.

»Vstopite, gospod Tine! Sedite! Malo potrpite, kosilo bo kmalu na mizi.«

Tine v zadregi.

»Pa spravita se! Tako! Še pred kosilom.«

»Če pa noče! Metka noče!«

»Ti, Metka?! Gospod Tine, tega ne verjamem! Ta dobri otrok, moja Metka bo po tolikih bridkostih pehala od sebe srečo? Sami ste krivi, če se kuja Sedita, spravita se! Vidim, da bi bilo boljše, če bi vaju ne silila k razgovoru na samem!«

»Teta, sreča se ne da prisiliti. Tam za gorami spi, do nje brezmejne so daljave, redko kdo jo zasledi in prebudi...«

Začudeno pogleda teta Metko.

Tine se nemirno zgane in zopet pogleda na svoj klobuk.

»Tudi ljubezen se ne da prisiliti, teta! In Tine me nima čisto nič več rad!«

Vse bolj začudeno gleda teta Metko.

Vse bolj nemirno menca in stopica z noge na nogo na hodniku Tine.

»Kako življenje bi bilo brez ljubezni? Ob vednih očitkih: Ti si kriva, da nisem, kar bi bil rad. Komu se naj zahvalim za uničeno življenje, za ubito dušo? V peklu ni hujše ko tako življenje!«

Tineta njegove lastne besede zbodejo, o, kako zbodejo. V skoku je pri svojem klobuku v kuhinji. V razburjenju ga dvigne visoko pod strop in zahrope: »Zdaj čujete sami, gospa! In je že na kuhinjskih vratih. Tu postoji in se obrne: »Čemu ste me klicali?« Še s hodnika se vrne in pove v kuhinjo: »Gospa, mislim, da me ne boste več klicali!« In odbrzi po stopnicah, ko da se podirajo.

Teta ni prišla do besede, tako naglo, se je vse zgodilo. Ko so utihnili na stopnicah Tinetovi koraki, se je sesedla na stol, ki ga je prej ponujala Tinetu. Vnela se ji je mast, ki jo je vrgla na ponev, prej ko je pogledala, ali sta že končala svoj razgovor Metka in Tine. Ni priskočila, da potegne ponev s štedilnika. Metka jo je moral odstraniti.

Teta ko da je nič na svetu več ne briga. Pest si je stiskala ob senici in mrmrala: »Ni ti pomoči... Ni ti pomoči... Ni ti pomoči, Metka nesrečna...«

XII.

Teta je začela prijazneje gledati Metko stoprav tedaj, ko ji je Metka razodela, da pojde h kaki šivilji. Sprva zastoni, ko se nauči, bo že dobila plačo. Tako brez pravega dela jesti tetin kruh!